

Lietuvos prezidentas: Valstybė neturi mažinti gynybos finansavimo

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus pareiškė, kad Lietuvos vyriausybė turi vykdyti Seimo priimtą įpareigojimą palaipsniui didinti krašto apsaugos sistemos finansavimą, tuo tarpu premjeras Rolandas Paksas kol kas neišsakė savo nuomonės šiuo klausimu.

„Prezidento pozicija yra ta, jog būtina vykdyti mūsų tarptautinius įsipareigojimus, ką beje, yra įsipareigojusi ir valdancioji koalicija. Tai yra nurodyta ir vyriausybės programoje“, ketvirtadienį žurnalistams sakė prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė. Pasak jos, „susidaro dar didesnė problema, kai lėšų, kurių tikisi, ir kurios priklauso pagal įstatymą, viena ar kita šalis jų negauna“.

Medžiagos svarstymams apie galimą gynybos finansavimo sumažinimą suteikė premjeras R. Paksas, pareiškęs, kad gali būti peržiūrėtas įstatymas, įpareigojantis biudžeto išlaidas gynybos reikmėms 2001 m. padidinti iki 1.95-2 proc. BVP. Šią savaitę panašias nuostatas pakartojo kitų metų biudžeto projekto svarstysio Seimo Biudžeto ir

finansų komiteto pirmininkas Kęstutis Glaveckas.

Ketvirtadienį prezidento sukvietame pasitarime, kuriame dalyvavo Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, premjeras R. Paksas ir finansų ministras Jonas Lionginas, buvo aptartas kitų metų valstybės biudžeto projektas, bendrojo vidaus produkto (BVP) augimo tempai, būsimosios išlaidos krašto apsaugai. Po susitikimo R. Paksas vengė konkretaus atsakymo, ar krašto apsaugos finansavimas bus mažinamas, ar išliks toks, koks numatytas įstatyme. „Kai vyriausybė apsvaistys, kai išsakys savo nuomonę Seimo nariai, suinteresuoti asmenys, tada mes galėsime tiksliai kalbėti apie šį procentą“, žurnalistams teigė jis.

NATO narystės siekiančios Lietuvos įsipareigojimas palaipsniui padidinti gynybos finansavimą iki 2 proc. BVP buvo palankiai įvertintas NATO kaip tokių siekių rimtumo ir nuoseklumo įrodymas. Šiomet Lietuva gynybai turėjo skirti 1.75 proc. BVP, bet iš tikrųjų finansavimas dėl prastos valstybės biudžeto būklės buvo mažesnis.

Lietuva NATO bus įvertinta pagal įsipareigojimų vykdymą

Bruselis, lapkričio 16 d. (BNS) — NATO generalinis sekretorius lordas George Robertson, ketvirtadienį Briuselyje susitikęs su Lietuvos krašto apsaugos ministru, buvusiu misijos prie NATO vadovu, ambasadoriumi Linu Linkevičiumi, sakė, kad tolesnė Lietuvos pažanga bus dėmesingai stebima, ir jos įvertinimą nulems tai, kaip Lietuva vykdys prisiimtus įsipareigojimus.

Pasak misijos pranešimo spaudai, NATO vadovas pabrėžė, kad jau 2001 metais bus labai svarbūs būsimoms valstybės kandidatėms, nes jų pažangos vertinimas prasidės jau kitą pavasarį. Pasak G. Robertson, šių vertinimų rezultatai gali turėti labai didelę įtaką sprendimams 2002 metais. Kaip žinoma, 2002 m. įvyks NATO vadovų susitikimas, kuriame Lietuva tikisi būti pakviesta prisijungti prie

sąjungos. Tos valstybės, kurios nepajėgės įgyvendinti savo įsipareigojimų, neturėtų tikėtis teigiamo įvertinimo, sakė G. Robertson.

Kaip sakė ministras L. Linkevičius, susitikime buvo kalbama apie finansinius Lietuvos įsipareigojimus pasirengimams NATO narystei. „Lėtai plaukiantys laivai paprasčiausiai nuskęs“, NATO vadovą citavo ministras L. Linkevičius.

Ministras teigė per susitikimą pabrėžęs, kad naujoji Lietuvos vyriausybė žada ne nukrypti nuo įsipareigojimų ir tęsti vykdomas reformas. Jis pabrėžė, kad gynybos finansavimo įsipareigojimai nėra NATO reikalavimas. „Lietuvai patiai turi reikėti narystės NATO, o ne atvirkščiai. NATO iš valstybių nereikalauja, NATO tiesiog pasako kriterijus, pagal kuriuos bus vertinama“, kalbėjo ministras.

Vyriausybė ketina mažinti kitų metų biudžeto išlaidas

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Premjeras Rolandas Paksas po susitikimo su prezidentu Valdu Adamkumi ketvirtadienį patvirtino, kad kitų metų biudžeto išlaidos bus mažinamos.

Seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Kęstutis Glaveckas šią savaitę pareiškė, kad priklausomai nuo eilės reikšinių, kitų metų biudžeto apimtį bus siūloma mažinti 300-350 mln. litų. Anksčiau vyriausybės parengtas projektas numato, kad valstybės biudžeto pajamos bus 6.353 mlrd. litų, išlaidos — 7.031 mlrd. litų.

R. Paksas taip pat patvirtino, kad derybose su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF) vyriausybė sieks patvirtinti didesnę 2001 metų finansinį deficitą. „TVF nuostata yra to-

kia, kad jis turėtų būti 1.4 proc., bet mes turime savo poziciją, kad fiskalinis deficitas turėtų būti šiek tiek didesnis. Aš manau, kad mums pavyks susikalbėti su TVF ir rasti bendrą sutarimą. Mes už tai, kad memorandumas su TVF turi išlikti“, kalbėjo R. Paksas.

Premjeras taip pat tikisi, kad TVF pavyks įtikinti, ir fondas pritaris numatamam pridėtinės vertės mokesčiui už kurias paslaugas sumažinimui.

„Galbūt fondas nėra pakankamai gerai išsiginęs į mūsų nuostatas, kodėl mes tai darome. Pavyzdžiui, biudžetę suplanuota, kad esant 18 proc. pridėtinės vertės mokesčiui už šildymą, bus gaunama papildomai 55 mln. litų, bet biudžetė nėra įdėta, mūsų skaičiavimais, 30 mln. litų suma,

Lapkričio 17-oji — Tarptautinė studentų diena.

Aukšti švietimo pareigūnai žada lemtingas permainas

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Naujasis švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius ketvirtadienį vykusiam susitikime su Lietuvos studentų sąjungos prezidentu Svajūnu Jakučiu ir viceprezidentu Pauliu Jankausku pažadėjo siekti, kad studentams būtų užtikrinta ne blogesnė socialinė parama nei buvo iki šiol ir gerinama studijų kokybė.

Pokalbis įvyko Tarptautinės studentų dienos išvakarėse.

Studentų sąjungos vadovai pasidžiaugė, kad Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui bei Švietimo ir mokslo ministerijai vadovauja akademinės visuomenės atstovai, kurie, pasak S. Jakučio, žino tikrąją aukštųjų mokyklų ir studentų padėtį. „Todėl netikime, kad tokie žmonės galėtų priimti sprendimus, kurie pablogintų studentų gyvenimą“, sakė S. Jakutis.

Kaip žinoma, Seimo komitetui vadovauja buvęs Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis, o švietimo ir mokslo ministras dirbo Šiaulių universitete.

Tuo tarpu Seimo Biudžeto ir finansų komitetas ketvirtadienį svarstė Švietimo, mokslo ir kultūros (ŠMKK) komiteto pasiūlymus kitamet švietimui skirti 6.5 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), o mokslui ir studijoms — 1.5 proc. BVP.

Kai kurie Biudžeto ir finansų komiteto nariai suabejojo galimybe skirti tokias dideles lėšas. Tačiau ŠMKK pirmininkas R. Pavilionis po posėdžio teigė, jog jo vadovaujamas komitetas dėl savo reikalavimų nenusileis.

Ankstesnės konservatoriaus Andriaus Kubiliaus vyriausybės Seimui pateiktame kitų metų valstybės biudžeto projekte švietimui numatyta skirti 5.1 proc. BVP, o mokslui ir studijoms — 0.9 proc. BVP.

Norint įgyvendinti ŠMKK siūlymus padidinti išlaidas švietimui, mokslui ir studijoms, reikėtų papildomai skirti maždaug 500 mln. litų.

ŠMKK pirmininko R. Pavilionio teigimu, ši suma būtų galima surinkti persikirsčius kuriai reikės mokėti socialinėms išmokoms — padidinus tarifą iki 18 proc., automatiškai padaugės socialiai remtinių žmonių, ir valstybė turės jiems kompensuoti“, kalbėjo R. Paksas.

išlaidas krašto apsaugai, panaikinus priedus valdininkams, sumažinus vyriausybės finansinius įsipareigojimus JAV bendrovės „Williams International“ valdomai „Mažeikių naftai“ bei panaudojus dalį Privatizavimo fondo lėšų. R. Pavilionio teigimu, 60-70 mln. litų iš krašto apsaugai skiriamų lėšų būtų galima pa-

Bedarbius politikus priglau Lietuvos ambasados

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Per artimiausius metus užsienio valstybėse turėtų pasikeisti maždaug tryliką Lietuvos ambasadorių, ir dalis jų bus po Seimo rinkimų valdžios postų netekę politikai.

Kaip pranešė „Lietuvos rytas“, vienoje Skandinavijos valstybių ambasadoriaus pareigos gali būti pasiūlytos ambasadoriaus rangą turinčiam buvusiam krašto apsaugos ministrui Česlovui Stankevičiui.

Buvęs valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministras, ambasadorius Jonas Rudalevičius po daugiau kaip metų pertraukos irgi grįžta į diplomatinę tarnybą. Prieš keiserius metus Užsienio reikalų viceministru, patarėju ekonomikos klausimais Vokietijos ambasadoje dirbęs J. Rudalevičius jau pramoko anglų kalbos ir pradėjo mokytis itališkai. Tuo tarpu ambasadorius Italijoje Romanas Podagelis jau viršijo savo kaden-cijos laiką.

Į Užsienio reikalų ministeriją grįžta buvęs vyriausybės kancleris Petras Auštrevičius bei finansų viceministrė Dalia Grybauskaitė. Ambasadoriumi Suomijoje ir Europos komiteto generaliniu direktoriumi buvęs P. Auštrevičius dabar užims viceministro pareigas.

Ambasadoriaus postas numatomas ir dabartiniam vyriausybės kanceliarijos patarėjui tarptautinių santykių klausimais, diplomatui Deividui Matulioniui.

Kaip praneša dienraštis, dabartinis užsienio reikalų viceministras, vyriausiasis Lietuvos derybininkas su Europos Sąjunga Vygaudas Ušackas taps Europos komiteto generaliniu direktoriumi. Laisvą viceministro postą turėtų užimti daugiašalių santykių departamento vadovas Giedrius Čekuolis, kuriam bus pavesta vadovauti Lietuvos deryboms dėl narystės NATO.

naudoti įvairiems mokslo projektams ir studijų programoms finansuoti.

Jo manymu, „neskausmingas“ krašto apsaugai būtų ir jai skiriamų lėšų sumažinimas 150 mln. litų, jei būtų atsisakyta kai kurių investicijų į krašto apsaugos objektus. Valdininkams, R. Pavilionio nuomone, būtų galima nemokėti atlyginimų priedų, kurių suma per mėnesį siekia maždaug 15 mln. litų.

Rinkimus į Seimą pralaimėjęs Kovo 11-oios Akto signataras, vienas Centro sąjungos vadovų Egidijus Bičauskas bus skiriamas į diplomatinės pareigas kurioje nors iš Lietuvos ambasadų. Teisininkas E. Bičauskas turi patirties užsienio politikos srityje. Jis buvo pirmasis nepriklausomos Lietuvos vyriausybės atstovas Maskvoje, vėliau — laikinasis reikalų patikėtinis Rusijoje, faktinis Lietuvos ambasadorius, nors jam šio rango nesuteikė ne viena vyriausybė.

* Nužudyto policijos pareigūno Sergejaus Piskunovo tėvai Vadimas ir Anastazija Piskunovai per aplausą prokuratūroje įvardijo du aukštus policijos pareigūnus, kuriuos jų sūnus vadino savo mirtiniais priešiniais, rašo „Respublika“. Laikraščio žiniomis, nurodyti pareigūnai dirba Policijos departamente. S. Piskunovo tėvai yra įsitikinę, kad jų sūnaus ir prokurorės Violetos Kazlauskaitės nužudymo užsakovų reikia ieškoti tarp aukštų policijos pareigūnų.

Nužauto pareigūno motina patvirtino, kad Sergejus buvo apsisprendęs palaukti, kol susirikiuos naujas Seimas ir tada paskelbti aukštus pareigūnus kompromituojančią informaciją. (BNS)

* Prie prezidentūros bandžiusi susideginti Stasj Andreikėna ketinama bausti administracine tvarka už priešinę policijos pareigūnams. Kaip pranešė „Respublika“, už tai jam gresia bauda iki 500 litų arba 30 dienų nelaisvės. Vilniaus apylinkės prokuratūroje nuspręsta ne kelti baudžiamosios bylos prie prezidentūros lapkričio pradžioje bandžiusiam susideginti tauragiškiui. Pasak prokuroro, S. Andreikėnas nepakluso pareigūnų įsakymui padėti butelį su degiu skysčiu, pradėjo juos laistyti. Po įvykio du policininkai turėjo kreiptis į medikus. Prieš priimdama

Kairioji Seimo opozicija kaltinama „užsakius“ apiplėšimą

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Naujosios sąjungos (socialliberalų) frakcijos Seime atstovas Kęstutis Skamarakas pareiškė, jog bandymas pasikėsinti į jo turta, o galbūt ir gyvybę, gali būti susijęs su politine veikla. Dėl to K. Skamarakas netiesiogiai apkaltino kairiosios opozicijos atstovus.

Ketvirtadienį spaudos konferencijoje Seime K. Skamarakas teigė, jog žiniasklaidoje pasirodžiusi informacija apie įtartinus jo verslo ryšius ir skolas yra netiesa. Jo teigimu, bandymas šią savaitę apiplėšti jo butą Raseiniuose, gali būti susijęs su jo, kaip politiko bei verslininko, veikla.

K. Skamarakas prieš rinkimus deklaravo 2 mln. vertės turta. Spaudos konferencijoje jis teigė verslą pradėjęs 1985 metais nuo daržovių auginimo ir jų prekybos Rusijoje. Pasak K. Skamarako, jo sėkmingas verslas seniai trukdė Raseinius valdžiusiai posovietinei nomenklaturai, kurios atstovų yra Socialdemokratinės koalicijos frakcijoje Seime sudariusiose politinėse jėgose.

Jam apsisprendus dalyvauti Naujosios sąjungos veikloje, K. Skamarako teigimu, prasiidėjo išpuoliai ir prieš jo asmenį. Todėl Seimo narys sakė manąs, kad ir pastarasis pasikėsinimas prieš jo turta gali būti ankstesnių įvykių tęsia. Paprašytas patikslinti, ar jis įtaria konkretų asmenį užsakovus pasikėsinimą, K. Skamarakas atsakė, jog „visko gali būti“, tačiau pareiškė, jog „yra

gilesnės šaknys“. „Net ne mūsų vietinės nomenklūros bet tos kairiosios socialdemokratinės. Aš nesakau LDDP bet tos socialdemokratinės. Net iki viršūnių eina“, teigė K. Skamarakas.

Antradienį Raseinių rajono apylinkės teismas leido vienam mėnesiui suimti šiaulietį Saulių Skerį, pravarde „Pischas“, kuris su bendrininku mėgino įsilaužti į K. Skamarako namus, bei vienam mėnesiui suimti penkis kartus teisą šiaulietį 48-erių metų Viktorą Mulą, kuris buvo suimtas su ginklu rankose K. Skamarako namuose.

Apie gresiantį Seimo nario namų užpuolimą išankstinės informacijos turėjo Kauno ONTT pareigūnai, kurie sekmadienio naktį kartu su „Aro“ vyrais budėjo prie K. Skamarako namų.

Tuo tarpu Seimo Socialdemokratinės koalicijos frakcijos pranešime spaudai kategoriškai neigiamas bet koks koalicijos ar jos narių prisidėjimas prie K. Skamarako namų apiplėšimo. Be to, Socialdemokratinės frakcijos narys Gintautas Mikolaitis prašo K. Skamarako paneigti teiginįs, jog jis galėjo būti vienas iš socialliberalo namų apiplėšimo autorių. Be to, socialdemokratinė frakcija ketina kreiptis į Seimo pirmininką Artūrą Paulauską, prašydamą įvertinti jo vadovaujamos Naujosios sąjungos nario elgesį, bei į Seimo Procedūrų ir etikos komisiją dėl K. Skamarako elgesio.

Sulaikyto Lietuvos laivo vadovai išvežti nežinoma kryptimi

Vilnius, lapkričio 16 d. (BNS) — Pusiaujo Gvinėjos pareigūnai nežinoma kryptimi išsivežė sulaikyto Lietuvos laivo „Rytas“ kapitoną bei vyriausiąjį mechaniką.

Tuo tarpu Lietuvos Užsienio reikalų ministerija plečia lietuvių laivo „diplomatines gynybos frontą“. Kaip sakė Lietuvos URM Informacijos ir kultūros departamento direktorius Petras Zapolskas, Lietuvos diplomatai iš laivo operatoriaus — bendrovės „Baltic Atlant Shipping“ — gavo laivo

krovinio dokumentus, kuriuos nedelsdami perdavė Rusijos, Prancūzijos ir Ispanijos užsienio reikalų ministerijoms.

Kaip informavo „Ryto“ operatoriaus „Baltic Atlant Shipping“ atstovas Bronius Bikelčius, trečiadienį į Pusiaujo Gvinėjos Malabo uoste sulaikytą laivą atvyko kariuomenės atstovai ir nežinia kur išvežė laivo kapitoną Valentina Malychin ir vyriausiąjį mechaniką Aleksandr Alatyrcv. Pasak B. Bikelčiaus, laivo kapitonus duotas nurodymas nespriešinti afrikiečiams, todėl jis pakluso jų reikalavimams, stengdamasis nekonfliktuoti.

„Baltic Atlant Shipping“ atstovo teigimu, kapitoniui iki šiol nepateikti kaltinimai, dėl ko sulaikytas laivas. Su Lietuvos vėliava plaukiojantis transportinis laivas šaldytuvais „Rytas“ su 1 mln. JAV dolerių vertės šaldytų žuvų ir žuvies miltų krovinium lapkričio 10 d. buvo sulaikytas Pusiaujo Gvinėjos kariškių, kai plaukė iš Mauritanijos į Kamerūną.

Klaipėdos uoste registruoto laivo įguloje yra 38 žmonės, iš kurių 5 Rusijos, likę — Lietuvos piliečiai. Visa įgula, išskyrus išvežtuosius kapitoną ir vyriausiąjį mechaniką, įkalinta laive.

* Vilniaus miesto apylinkės prokuratūros pareigūnams ketvirtadienį iš dienraščio „Lietuvos aidas“ nepavyko paimti dėl antisemitinių rašinių iškeltos baudžiamosios bylos tyrimui reikalingų dokumentų. Poėmio padaryti atvykusiems pareigūnams dienraščio vyr. redaktorius Algirdas Pilvelis pasakė, kad prokuratūrą dominančių dokumentų pateikti jis negali, re-dakcijos patalpose vyksta remontas. (Elta)

* 38 paras badavusiam bendrovės „Inkaras“ darbuotojui 48 metų Rimantui Gancevskui sutriko centrinė nervų sistema ir galvos smegenų kraujotaka. Net dviem prie žlugusios Kauno „Inkaros“ gamyklos vartų nuo spalio 4 d. badavusiems vyriškiams prireikė medikų pagalbos. (Elta)

KALENDORIUS

Lapkričio 17 d.: Šv. Elzbieta, Vengrė; Benita, Dionyzas, Getautas, Gilvilė, Grigalius, Viktorija.

Lapkričio 18 d.: Ginydydas, Ginyvdė, Ledruna, Lizdeika, Otonas, Romanas, Rožė, Salomeja.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

„ŽALGIRIS“ BANDYS SUSIGRAŽINTI PRARASTĄ ŠLOVĘ

Penktadienį, spalio 12 d., Lietuvos krepšinio lygos (LKL) rungtynėmis su „Nep-tūnu“ Klaipėdoje, šeštadienio varžybos išvykoje su „Alita“ bei spalio 19 dieną Eurolygos turnyro rungtynėmis Bolonijoje su „Paf“ sezoną pradėjo naujosios sudėties Kauno „Žalgirio“ vyrų krepšinio komanda.

„Naujai suburta komanda bandys susigrąžinti „Žalgirio“ šlovę, kuri buvo pasiekta prieš du sezonus“, trečiadienį spaudos konferencijoje Kaune kalbėjo „Žalgirio“ vyriausiasis treneris Algirdas Brazys.

„Žalgirio“ krepšinio klubo valdybos pirmininkas Mindaugas Plukas komandą pavadino nauja ir ambicinga, vylėsi, jog rezultatai bus geresni nei praėjusį sezoną.

A. Brazio teigimu, komandai buvo sudarytos idealios sąlygos rengtis naujam sezonui. Iš 12 kontrolinių rungtynių kauniečiai laimėjo septynias. „Tai nėra blogas rezultatas“, — samprotavo vyriausiasis treneris, pridūręs, jog komandoje truko dviemj Sidnėjaus olimpiados bronzos medalininkų — Tomo Masiulio ir Kęstutis Martčiulionio. A. Brazio vertinimu, kai kuriose kontrolinėse rungtynėse žaidėjams truko meistriškumo, nes į komandą atėjo penki žaidėjai iš žemesnės — Lietuvos krepšinio A (LKAL) lygos.

„Žalgirio“ vyriausiojo trenerio įsitikinimu, Eurolygoje svetimųjų nėra, todėl jau pirmosiose LKL rungtynėse teks modeliuoti komandos braižą rungtynėms Bolonijoje su „Paf“.

Komentuodamas spalio 8 d. pasibaigusią viešnagę Ispanijoje, A. Brazys teigė, jog rezultatai galėję būti ir geresni. Tačiau, pasak trenerio, norėjo-

si leisti daugiau pažaisti jaunimui, todėl pagrindinės sudėties „Žalgiris“ žaidė tik trejas rungtynes — su Madrido „Real“, Malagos „Unicaja“ ir Valensijos „Pamesa“. Iš šešerių rungtynių Ispanijoje kauniečiams pavyko laimėti tik vienerias.

Trenerio teigimu, labiausiai nuvylė paskutinės viešnagės rungtynės su Malagos „Unicaja“, kuriose „varžovai mus sudaužė per 7 minutes“ (64:90).

„Bandysime nekartoti tokių klaidų ir mokysimės garbingai pralaimėti. Jei bus našas darbas, bus ir rezultatų“, — kalbėjo A. Brazys. Jo vertinimu, solidžiai Ispanijoje žaidė amerikietis Steve'as Woodberry, smarkiai nuvylė vidurio puolėjas ukrainietis Grigorij Chizniak.

Be LKL čempionato ir Eurolygos turnyro, ši sezoną „Žalgiris“ žais ir Šiaurės Europos krepšinio lygos (NEBL) pirmenybėse. „Norint kažką laimėti, reikės kažką aukoti“, mintimis dalijosi „Žalgirio“ treneris. Pasak A. Brazio, NEBL rungtynėse daugiau gali tekti žaisti jaunimui.

Tiek NEBL, tiek Eurolygos turnyruose „Žalgiriui“ keliamas uždavinys patekti į atkrintamąsias varžybas. A. Brazio teigimu, komandoje susiklostęs ypač geras mikroklimatas, kuris turėtų padėti siekti gerų rezultatų.

Beje, nuo ateinančio pirmadienio banko „Snoras“ kioskuose visuose Lietuvos miestuose bus pradėti platinti abonementai į 27-eris Kauno „Žalgirio“ Eurolygos, NEBL ir LKL rungtynes Sporto halėje. Abonementų kaina — nuo 150 iki 500 litų. Bilietai į Sporto halę rungtynių dieną bus brangesni.

(BNS)

VII PASAULIO LIETUVIŲ KALNŲ SLIDINĖJIMO VARŽYBOS

Kalifornijos Lietuvos sporto klubas „Banga“ rengia pasaulio lietuvių slidinėtųjų suvažiavimą — iškyla, 2001 m. kovo 24-30 d., Mammoth Mountain slidinėjimo kurorte, Kalifornijoje, JAV.

Lietuvos Kalnų slidinėjimo federacijos ir ŠALFAS-gos pritarimu bei pavedimu, šios išlygos metu bus vykdomos VII Pasaulio lietuvių kalnų slidinėjimo varžybos, kurios numatomos 2001 m. kovo 28 d. Programoje — slalomo ir didžiojo slalomo rungtys įvairiose klasėse pagal dalyvių amžių. Klasių skaičius bei amžius bus nustatyta vėliau.

Visuotinis ŠALFAS-gos suvažiavimas, vykęs 1999 m. lapkričio 13 d., Clevelande, principiniai pritarė šių varžybų vykdymui ir patvirtino LSK „Banga“, kaip jų rengėją, bendradarbiaujant su ŠALFAS-gos Slidinėjimo komite- tu.

ŠALFAS-gos Centro valdyba, iš savo pusės, tvirtina šių varžybų organizacinį komitetą, kuriam vadovauja Algirdas Šekas, 20291 Deervale Lane, Huntington Beach, CA 92646, USA. Telefonas: 714-968-8124; Fax 805-527-4675; E-mail

LTSKISUMMIT2001@AOL.COM
Website:
WWW.LITHUANIWEB.COM/SKISUMMIT
ŠALFAS-gos C. valdybos įgaliojiniu prie org. k-to yra ŠALFAS-gos slidinėjimo k-to vicepirmininkas ir JAV lietuvių slidinėtųjų koordinatorius Vytenis Čiurlionis, 19755 Upper Terrace Drive, Euclid, OH 44117, USA. Tel.: 216-481-1525; Faksas: 216-486-8804; E-mail: vciurlionis@msn.com

Karaliaučiaus krašto „Pilkalnio“ sporto klubo dviraatininkai Kuršių Nerijoje ant Urbo kalno

Nuotr. D. Šamborskienės

Karaliaučiaus krašto „Pilkalnio“ dviraatininkai žygyje į Klaipėdą Pervalkoje aplankė liaudies menininko E. Jonušo iš medžio išskobtą buvusio Karaliaučiaus universiteto profesoriaus Liudviko Rėzos paminklą.

Nuotr. D. Šamborskienės

KARALIAUČIAUS KRAŠTO PIRMOJO SPORTO KLUBO DVIRAČIŲ ŽYGIS Į KLAIPĖDĄ

2000 metais Karaliaučiuje buvo įregistruotas pirmasis šio krašto lietuvių kultūros ir sporto klubas „Pilkalnis“. Pirmaisiais savo gyvavimo metais klubas jau surengė keletą renginių Pilkalnio bei Šakių mokyklose, dalyvavo sporto šventėje Marijampolėje, bei badmintono turnyre Danijos Bornholmo saloje.

Karaliaučiaus lietuvių jaunimui labai patiko mintis apie galimą dviračių žygį iš Karaliaučiaus į Klaipėdą per Kuršių Neriją. Tai idėjai išsipildyti padėjo Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje ir jos pirmininkas Vilijus Algirdas Trumpjonas, suteikęs piniginę paramą žygio organizavimo reikmėms.

Ankstų rugsėjo 3-sios sekmadienio rytą 20 dviračių žygio dalyvių su Karaliaučiaus milicijos palyda pajudėjo jūros link. Po poros valandų jau buvome Kranto mieste, kur porą valandų pailsėję prie jūros, patraukėme vingiuotais Kuršių Nerijos keliais per Rasytę, Šarkuvą, Pilkopą ir, jau temstant, pasiekėme Kuršių Nerijos sostinę Nidą. Čia mus pasitiko savivaldybės kultūros skyriaus darbuotojai. Jie suteikė nakvynę mokyklos bendrabutyje. Vakare apžiūrėję miestą, vakarieniaudami prisiminėme Mažosios Lietuvos praeitį ir žymius šio krašto žmones. Rugsėjo ketvirtio-

Aplanke žymųjį Raganų kalną Juodkrantėje, evangelikų liuteronų bažnyčią ir apsilankė vietos mokykloje, patraukėme į Klaipėdą. Velų vakarą kelmės keltu „Smiltynė - Klaipėda“ ir labai pavargę, bei kupini įspūdžių apsistojo- me Klaipėdos sporto mokyklos turistų centre. Rytė, pabandė ir pasistiprinę lankėmės Klaipėdos dviračių mokykloje, laikrodžių bei jūros muziejuje, delfinariume, kur stebėjome puikią programą. Gerai pailsėję Smiltynėje, sėdome į keleivinį autobusą, vykstantį į Karaliaučių, ir vėl vakarą sugrįžome į namus. O mūsų dviračiai iškelavo mus lydėjusiu autovežimiu.

Nors ir labai skaudėjo kojas, bet buvome labai artimi vienas kitam ir laimingi, galėję įkvėpti tikro Mažosios Lietuvos gaivaus oro, sužinoti apie

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės slidinėjimai iš visų pasaulio kraštų. Dalyvių skaičius neapribotas. Tolimesnės informacijos bus nuolat skelbiamos. Daugiau informacijos? Kreipkitės į A. Šeką ar V. Čiurlionį.

ŠALFAS-gos Centro valdyba

mūsų krašto praeitį.

Nuoširdžiai dėkojame Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai Čikagoje, Kultūros ir verslo paramos centrui, Neringos savivaldybei, Klaipėdos sporto mokyklai, visiems padėjusiems suruošti šį pirmąjį dviračių sporto žygį.

Zitutė Akimova
Liudmila Gudonytė
Karaliaučiaus regioninis kultūros ir sporto klubas „Pilkalnis“

MODERNUS SPORTO IR SVEIKATINGUMO CENTRAS

Vilniuje, Šeškinės mikrorajone, oficialiai pradėjo veikti šiuolaikiškas sporto ir sveikatingumo centras „Olympic Gym“, kuriame vienu metu aktyviai sportuoti ir ilsėtis gali apie tris šimtus lankytojų.

Viename didžiausių sveikatingumo centrų Lietuvoje įrengtos dvi treniruoklių salės (didžioji ir mažoji), 200 kv. m. ploto baseinas, dvi jaukus pirytys (suomiška ir rusiška-turkiška), dvi sukurinės vonios, erdvi aerobikos salė, sporto reikmenų parduotuvė, vaikų žaidimo kambarys. Centre veikia ir 40 vietų sveiko maisto restoranas. Visi norintys centre gali pasitikrinti savo fizinę būklę, gauti kvalifikuotų specialistų konsultaciją. Artimiausiu metu sporto ir sveikatingumo komplekse bus baigtos rengti dvi skvošo salės, soliariumai, vaistinė, sporto baras.

Originalios konstrukcijos pastata, užimanti 4,000 kv. m. plotą, projektavo architektas Leonardas Vaitys. Į „Olympic Gym“ centrą investuota apie 11 mln. litų.

„Tai ne tik naujas, bet ir modernus sveikatingumo centras. Tokių sporto kompleksų Europoje nėra daug“, — teigė „Olympic Gym“ centro vyriausioji administratorė Janina Rackienė. Anot jos, sveikatingumo centras skirtas ne tik sportuoti mėgstantiems vilniečiams, čia taip pat galės reabilituoti geriausi šalies sportininkai, traumas patyrę atletai.

Metinis abonementas su medicininio aptarnavimu šiuo metu kainuoja 3,090 litų. Vaikams taikomos didelės nuolaidos. „Olympic Gym“ centras dirba nuo 7 iki 23 val.

Elta

„Sydney yra ne tik olimpinis miestas, bet ir Australijos nusikalstamumo sostinė. Pagal naują kriminologijos instituto tyrimą, Sydney lenkia visus kitus Australijos miestus pagal vagysčių, plėšimų ir įsilaužimų į automobilius skaičių.“

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pralikti kopiją.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

NETIKĖTA MIRTIS PAČIOJE JAUNYSTĖJE

LFK „Lituanicos“ sukaktyviniame pokylėje, vykusiam š. m. spalio 28 d. PL centre, Lemonte, susikaupimo minutė buvo prisimintas ir pagerbtas trumpai šio klubo vyrų komandoje žaidęs jaunas futbolininkas, neseniai atvykęs iš Lietuvos, Aivaras Sukvietis.

Tik 21 metų amžiaus sulaukęs Aivaras staiga mirė darbotvėje — amerikiečių automobilių taisymo dirbtuvėje. Kaip pasakojo, jo tėvas Ricardas, kuris irgi toje pačioje vietoje dirbo, nelaimė atsitiko, kai automašina nukrito ant Aivaro ir jį prispaudė. Nelaimingasis mirė vietoje.

Aivaras buvo pašarvotas Damar laidojimo namuose, Justice, IL, kur spalio 25 d. įvyko atsisveikinimo apeigos. Buvo planuojama jo palaikus pervežti į Lietuvą, kur gyvena žuvusiojo mama Kazimiera Abramavičiūtė.

Žuvusiojo tėvas Ricardas Sukvietis ieškojo advokato, kuris galėtų pradėti jo sūnaus Aivaro bylą, išreikalaujant piniginių išmokų iš dirbtuvės, kurioje ši baisi nelaimė įvyko. Reikia manyti, jog tėvams bus priteista bent piniginių kompensacija už tokią netikėtą sūnaus mirtį!

E. Š.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKI LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

FUTBOLO VETERANO VLADO ADOMAVIČIAUS LINKĖJIMAI „LITUANICAI“

Žinomas futbolininkas (jis beje, buvo ir geras stalo tenisininkas) Vladas („Juja“) Adomavičius, dabar gyvenantis Sunny Hills, LFK „Lituanicos“ 50-mečio minėjimo proga atsiuntė 100 dolerių auką klubui ir gražų laiškutį. Jame šis sporto entuziastas rašo:

„Kaip senam sporto veteranui, jūsų šventės metu yra maloni proga ir man prisiminti bei pasvajoti apie savo jaunystės kovas gimtoje ir mylimoje žemėje, o taip pat ir užsienyje.“

Jūsų sporto klubo 50-čio proga linkiu jums visiems geriausios sėkmės ir toliau dirbti bei ugdyti savo idealus, o taip pat ir mūsų šalelei Lietuvai. Tegyvuoja Liths!!!“

Klubu valdyba dėkoja V. Adomavičiui už dovaną ir linkėjimus!

E. Š.

LFK „Lituanicos“ 50-mečio šventėje, dideliu klubo rėmėjui Vytui Miceikai skirtą padėkos pažymėjimą Nijolė Žalnieraitienė priima iš klubo valdybos nario Broniaus Mikėno.

Nuotr. Ed. Šulaičio

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Estijos prez. L. Meri, prieš atvykdamas į Berlyną, Miuncheno „Sueddeutsche Zeitung“ Varšuvos atstovui T. Urban mielai atsakė į keletą klausimų, kurių dalį pateikiame „Draugo“ skaitytojams.

Ta proga, norėtume pažymėti, kad Estijos prezidentas be jokio akcento kalba vokiškai, kadangi prieš Antrąjį pasaulinį karą jo tėvas ėjo Estijos pasiuntinio pareigas Berlyne ir dabartinis prezidentas lankęs vokišką mokyklą.

Į klausimą — kokią reikšmę turi Vokietija Europos Sąjungos plėtotei — L. Meri atsakymas buvęs labai trumpas. Esą, kritus geležinei uždangai, dabar į Rytų Europą stipriais žingsniais žygiuoja demokratija ir pastovumas. Be to, į Europos Sąjungą įsijungs apie 100 mln. gyventojų. Tad joje atsirastų beveik 470 mln. gyventojų stipri ekonominė erdvė. Deja, Europos Sąjungos reikšmė Rytų Europos gyventojų tarpe nėra populiari. Priežastis? Silpna jos gerovės informacija.

Kaip Rusija reaguos, įjungus Baltijos valstybes į Europos Sąjungą? — klausė vokiečiai. Esto atsakymas: greičiausiai ji žiūrės teigiamai, kadangi Baltijos valstybių narystė stipriai atsilieps į Vakarinės Rusijos ekonominį gyvenimą.

Korespondentas: Rusija nėra priešinga Estijos įjungimui į Europos Sąjungą, tačiau ji priešinas buv. sovietinių respublikų plėtotei į ŠAS (NATO).

Prezidento atsakymas: kiekviena Europos valstybė turi visišką teisę įsijungti į jai norimas sąjungas, kurias ji laikosi teisėtoms. Mes juk nesipriešiname Rusijos ir Gudijos karinei sutarčiai. Mes norime įsijungti į NATO lygiai kaip vokiečiai nenori iš tos karinės sąjungos pasitraukti.

Taigi, jūsų nuomone, Estijos kaimynė Rusija yra priešinga ŠAS (NATO) plėtotei į Rytų Europą. Kodėl?

Ne visi. Vieni šios eigos visiškai nesupranta, kiti vėl negali užgydyti imperijos žlugimo žaizdos. ŠAS (NATO) yra taikos laidas, o ne agresyvumo.

Kokie yra santykiai rusakalbių su Estijos vyriausybe, jų pažiūros į E. Sąjungą bei NATO. Juk rusai Estijoje sudaro beveik ketvirtadalį gyventojų. Ilgesnį laiką Maskvos propaganda skelbė tautiečių priešpauą, skundė Europos

Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijai, nors pastaroji Kremliui skundus atmetė. Kokie šiandieniniai santykiai?

Prez. L. Meri: Estijos rusakalbiai neprašo Maskvos paramos. Su tuo Rusija turi susitaikyti.

Kokias perspektyvas Estijos rusams duoda vyriausybė? Esą: mes turime rusų kilmės politikus, prekybininkus, policininkus, mokslininkus. Net olimpinį žaidynių laimėtojai yra rusai, tačiau jie turi Estijos pilietybę.

Prezidente, jūs metate Vakarams prieš Rusiją naivumo (nepatyrimo) šėšelį. Kodėl?

Griuvus geležinei uždangai, Berlyno mūriui, komunizmui, daugumas Vakaruose galvojo, kad Rusija po nakties taps demokratine valstybe. Tam reikia daug laiko.

Pabaigoje Estijos prezidentas pasakė, kad jis džiaugiasi kelione į Berlyną, nes Vokietijos sostinėje jis jaučiasi kaip namie, jis ten lankęs mokyklą.

Vokietijos kancleriui lankant Baltijos valstybes, su juo vyko taip pat geras būrys žiniasklaidos atstovų. Vieno spaudos bendrabarbio nuomone, Estijos prezidento L. Meri elgesys kartais primindavo diktatoriaus vaidą, jo veide buvo matomas išdidumas, labai trumpa pokalbį su kanc. G. Schroeder, jo trumpus vokiškus atsakymus ir pan.

Tad reikia spėti, kad L. Meri jau pasikalbėjime su Miuncheno dienraščio bendradarbiu žinojęs Europos Sąjungos plėtotės atstovo vokiečio G. Verheugen gerą nuomonę apie Estijos ekonominį gyvenimą, kadangi lapkričio 8 d. televizija ir rytojaus dieną spauda pranešė, kad prie rimčiausių kandidatų priskirtos yra Estija, Malta, Kipras, Lenkija ir Vengrija. Jos greičiausiai į Europos Sąjungą bus įjungtos jau 2002 m. Tuo tarpu, ekonomines reformas savo valstybėse turi pravesti Lietuva, Čekija, Slovakija, Slovakija.

Jau nuo 1998 m. Europos Sąjunga veda derybas su Kipru, Lenkija, Vengrija, Slovakija, Estija ir Čekija, o nuo š. m. pradžios įjungtos yra Malta, Lietuva, Latvija, Bulgarija, Rumunija, Slovakija. Vokietis nenustatė kandidatų tikros datos, tačiau atstovams pareiškęs, kad laikas „spaudžia“ šį žingsnį greitai ir tvirtai statyti pirmyn bei kartu priminti

Lietuvių fondo pokylyje š. m. lapkričio 4 d. iš kairės: LF valdybos pirm. Povilas Kilius, Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Stasys Sakalauskas, gen. garbės konsulas Vaclovas Kleiza, pelno skirstymo komisijos pirm. dr. Antanas Razma, LF tarybos pirm. Algirdas Ostis.

damas, kad korupcija kandidatų tarpe ES-gai kelia didelį nerimą. Jis supranta kandidatų nekantrumą, nes jos galų gale norintys matyti tunelio pabaigoje šviesą.

Turkijos noras įsijungti į ES-gos eiles yra galutinai atidėtas vėlesniam laikui, lygiai kaip Rumunijos ir Bulgarijos. Turkijoje turi būti išspręstas kurdų klausimas, žmogaus teisių, Balkanų valstybėse — čigonų.

Šiuo metu Europos Sąjungai priklauso: Suomija, Švedija, Danija, Didžioji Britanija, Airija, Olandija, Belgija, Liuksemburgas, Prancūzija, Ispanija, Portugalija, Italija, Austrija, Graikija.

Tik 100 km nuo Rygos, Lestinė vietovėje, pastatytas paminklas žuvusiems Latvijos SS kariams. Paminklo atidengime dalyvavo daugiau kaip tūkstantis latvių bei krašto apsaugos min. Girts Kristovskis. Vokiška spauda pažymėjo, kad Antrojo pasaulinio karo metu vokiečiai sumobilizavo 146,00 latvių, pavadinami SS karius Latvijos legionu. Tai buvo paskutinės 1943-1944 m. vokiečių pastangos sulaukti į vakarus besiveržiantius raudonarmiečius. Paminklo atidengimą protestavo Latvijos žydų bendruomenė. Jie taip pat protestuoja SS latvių eisenas Rygoje. Latvijos legiono kariai gauna Vokietijos karių pensijas.

*** Vyriausybė patvirtino Lietuvos ir Latvijos sutartį dėl bendradarbiavimo jūrų ir aviacinės paieškos bei gelbėjimo srityse.**

paskatino pradėti plačiau taikyti dvigubos pilietybės suteikimą, ypač stambesnių lietuvių bendruomenių užsienio šalyse nariams.

Susirūpinimą kelia vaikų padėtis Lietuvoje. Tam yra akivaizdžiai skiriama per mažai lėšų — pvz., vaikų ir paauglių nusikalstamumo prevencijos programoms įgyvendinti skirtas tik 1 milijonas litų, kai realus poreikis yra 8,8 mln.; vaikų vasaros poilsui organizuoti skirta 0,9 mln., kai reikėtų 11,1 mln. Visgi taupymo politikos vykdyti vaikų sąskaita nederėtų.

Dėl lėšų trūkumo nevisiškai įgyvendinama ir rezoliucija dėl archyvų išsaugojimo — Archyvų departamentas dėl finansinių priežasčių negali sukurti vaizdajuostės apie Lietuvos esančius įvairius archyvus. Dėl pinigų stokos Švietimo ir mokslo ministerija taip pat atsakė negalinti paremti siūlomos diskusijos dėl lietuvių identiteto išsaugojimo.

Dėl tos pačios priežasties tik nedidelė pagalba teikiama Rytų Lietuvos mokykloms. Vėlgi dėl lėšų trūkumo neišspręstas ateitininkų patalpų ir skautų stovyklaviečių klausimas.

Belieka pasidžiaugti, kad Kultūros ministerija, nors ir esant ribotoms biudžeto galimybėms, sugebėjo organizuoti dvių ansamblių — „Žilvičio“ ir „Levidros“ kelionę į Torontę vykusią šokių šventę. Antra vertus, Kultūros ministerija buvo priversta sumažinti laikraščio „Draugas“ prenumeratą.

Šiuose posėdžuose priimta 14 rezoliucijų. Tad iš viso per ketverius šio Seimo gyvavimo metus priimtos 86 rezoliucijos, neskaitant įvairių pareiškimų ir padėkų. Aišku, reikia turėti omenyje, kad ir šių posėdžių metu mes priimsime kelias rezoliucijas.

Taigi, mūsų Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų ko-

VAŠINGTONAS SUPAŽINDINAMAS SU LIETUVOS PASTANGOMIS ĮSIJUNGTI Į EUROPA

Vilnius, lapkričio 14 d. (BNS) — Lietuvos užsienio reikalų viceministras Vygaudas Ušackas per vizitą Vašingtone kalbėjo ne tik apie Lietuvos siekius tapti NATO nare, bet ir apie integraciją į Europos Sąjungą.

Antradienį susitikęs su „Laisvosios Europos“ radijo žurnalistais, vyriausiasis Lietuvos derybininkas dėl narystės Europos Sąjungoje (ES) Vygaudas Ušackas pabrėžė, kad Rytų ir Vidurio Europos valstybių kandidatų priėmimas į euroatlantines organizacijas yra „istorinis šansas“ sukurti vieną bei laisvą Europą.

V. Ušacko teigimu, Lenkijos, Čekijos bei Vengrijos narystė NATO yra pirmas žingsnis kuriant stabilią bei taikią euroatlantinę bendruomenę. „JAV bei kitos sąjungiškos krašto apsaugai skirti 2 procentus bendrojo vidaus produkto.“

Jis taip pat pabrėžė Lietu-

vos vyriausybės programoje įtvirtintą pasiryžimą tapti NATO nare, kurį demonstruoja išpareigojimas 2002 metais krašto apsaugai skirti 2 procentus bendrojo vidaus produkto.

Pradėjus dirbti naujai Lietuvos vyriausybei, pirmajame jos posėdyje trečiadienį buvo atleisti 9 Lietuvos apskričių viršininkai. Apskričių viršininkai yra politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojai, todėl jie atleidžiami, kai pasibaigia juos pasirinkusių valstybės politikų įgaliojimai. Naujuosius apskričių viršininkus, naujojo premjero Rolando Pakso teikimu, paskirs naujoji koalicinė liberalų ir socialliberalų vyriausybė. (BNS)

misija per šiuos 4 metus pasiekė nemaža. Deja, dėl objektivių ir subjektyvių priežasčių ne viskas pasiekta. Bet svarbiausia, kad komisija dirba, veikia, ieško atsakymų į Lietuvai svarbius klausimus, neleidžia užmigti mūsų pareigū-

nams. Komisija tapo institucija, su kuria skaitomasi ir į kurios nuomonę atsižvelgiama. Ir tai jau yra didelis pasiekimas. Nemažiau svarbu ir tai, kad pagaliau institucionalizuotai bendrauja ir bendradarbiauja dvi tos pačios tautos

Posėdžius užbaigiant. I eil. iš kairės: pirm. Liūda Rugienienė, Dalia Puškorienė, pirm. Feliksas Palubinskas, Regina Narušienė, Romualda Hofertienė; II eil.: Vytautas Vidugiris, Aloyzas Sakalas, Ignacas Uzdavins, Donatas Skučas, Česlovas Jursėnas, Romualdas Ozolas. A. Rugieniaus nuotrauka.

Danutė Bindokienė

Austrijoje ne vien valsai skamba

Praėjusį savaitgalį žinia-sklaidoje vėl pradėtas linksmuoti Austrijos vardas — ši kartą ne dėl politikos, o šiuropios tragedijos, įvykusios Alpių kalnų tunelyje netoli Salzburgo. Užsėdus keleiviniam traukiniui, žuvo daugiau kaip pusantro šimto žmonių ir vos saujelė išliko gyvų. Praėjus jau beveik savaitei, dar tebesiojami nuodėgumai ir ieškoma tos nelaimės priežasčių. Tačiau nelaimė iššaukė užuojautą ir nukentėjusiems, ir valstybei, kurioje tragedija įvyko.

Ne taip buvo, kai paskutinį kartą prieš tai Austrija pateko į pasaulio — bent Europos ir JAV — dėmesio centrą. Tuomet kilo didžiausias triukšmas, kai laisvais balsavimais piliečiai į vyriausybę išrinko „netinkamus asmenis“, ypač Joerg Haider, viešai simpatizavusį Hitleriui, ir naciams. Rinkimai į vyriausybę įjungė ir jo vadovaujamą vadinamąją „Laisvės partiją“. Užsienio reakcija buvo ne tik greita, bet pernelyg aštri ir pikta. Europos Sąjunga, kuriai Austrija priklauso, užsaldė su ja bet kokią bendravimą. Panašiai pasielgė ir Vašingtonas, stipriai raginamas Amerikos žydų bendruomenės.

Vis tik Haider — dėl šventos ramybės — gegužį savo vietos atsisakė, išsikėlė iš Vienos, bet pasiliko „Laisvės partijos“ vadovybę. Ilgainiui apirimo ir užsienio protestai, o š. m. rugsėjo mėnesį Europos Sąjunga priėmė Austrijai atgal į savo malonės glėbį. Amerikai truko kiek ilgiau — ji tai padarė tik praėjusią savaitę. Vadinasi, Vienoje vėl galėjo linksmai aidėti valsai, kaimyninės valstybės nebedraudė savo piliečiams keliauti į Austriją, laisvai vystėsi prekyba ir bendradarbiavimas. Tačiau reikia pripažinti, kad tie užsienio turistai, įskaitant amerikiečius, nelabai paisė viso-kių „blokadų ir sankcijų“ — tiek Viena, tiek kitos Austrijos vietovės praėjusią vasarą gavo iš besilankančių užsieniečių nemažiau pelno, kaip kitais metais.

Atrodo, kad visa painiava su „Laisvės partija“ ir Joerg Haider toli gražu nepasibaigusi. Vis dažniau užsimeis, kad Haider ruošiasi „sugrįžimui į politikos laukus“ ir ypač dairois į Austrijos kanclerio vietą. Spalio 1 d. Carinthia mieste, kur Haider po pasitraukimo iš vyriausybės

gyvena, buvo suruoštas kasmetinis Antrojo pasaulinio karo veteranų suvažiavimas, kuriame stipriai pasireiškė ir „Laisvės partija“. Suvažiavimų kritikai ji net pavadino „nacių festivaliu“, nors pats Haider, kalbėjęs miniai, skelbė tolerantiškumą ir sugyvenimą.

„Laisvės partija“ šiuo metu yra atsidūrusi tarp kujo ir priekalo. Iš vienos pusės — užsienio, ypač žydų ir kitų, nukentėjusių nacių okupacijos metais, stipri kritika arba tiesiog neapykanta, nes partija vis tik dvelkia aiškiomis nacizmo užuominomis, iš antrosios — kaltinimai, kad Haider ir kiti partijos vadai papirkinėjo jiems prijaunčius policininkus ir taip surinko daug slapčių dokumentų apie opoziciją. Smūgis kirstas ir spalio mėnesį vykusiuose rajoniniuose rinkimuose, kur „Laisvės partija“ patyrė toki skaudų pralaimėjimą, kokio nebuvę nuo 1986 metų. Dėl tos priežasties iš vadovybės pasitraukė keli svarbūs partijos pareigūnai ir opozicija pradėjo įtarinėti, kad pagaliau „Laisvės partijai“ artinasi užpelnymas galas.

Joer Haider ir jo „Laisvės partijai“ metamus kaltinimus — šnipinėjimu, kyšininkavimu ir slapčių dokumentų įsigijimu — kai kas lygina su buvusio JAV prezidento Richard Nixon „Watergate“. (Idomu, ar ateityje, nepavykus prezidento, premjero bei kurio svarbaus pareigūno rinkimams, pasaulis taip pat juos lygins su dabar respublikonų ir demokratų „verdama rinkimine koše“?)

Tačiau „Laisvės partijos“ problemos yra tik ledkalnio viršūnė Austrijos politiniame gyvenime. Manoma, kad ilgainiui paaiškės dar daugiau suklaidinimų, apgaudinėjimų ir kitokių nešvarių darbėlių. Dabartinį partijos tikrinimą sukelė buvusio artimo Haider bendro ir partiečio Josef Kleindienst knyga „I Confess“, kurioje jis atidengia daug partijos paslapčių, įskaitant buvusius ryšius su policija, kurios dėka gauti slaptieji dokumentai apie opo-

nentus. Vis tik niekas nemano, kad Joerg Haider daina jau sudainuota. Ir praityje jam pasitaikė „nukristi iki dugno“, iš kurio ne tik pavyko išsikaupti, bet sėkmingai įsitvirtinti Austrijos politikos viršūnėje.

LR SEIMO IR JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ATSTOVŲ KOMISIJOS DARBO ĮVERTINIMAS

LIŪDA RUGIENIENĖ

Nr.12

Susirūpinta, kaip pagerinti, padaryti skaidresnę prezidento įkurtos komisijos nacių ir sovietų nusikaltimams tirti veiklą. Susipažinta su Niurnbergo-2 idėja, kuriai komisija pareiškė pritarimą. Komisija išreiškė protestą prieš Lietuvos himno išniekinimą, kuomet Vašingtono Holokausto muziejus išleido kompaktinį diską, kuriame parodijuojamas Lietuvos himnas. Deja, nepaisant visų Lietuvos ambasados Vašingtone, Lietuvių Bendruomenės, kitų institucijų pastangų, nepavyko išimti disko iš prekybos. Sutarta tik stipriai apriboti šio disko platinimą.

Vėlgi vaisingai diskutuoti ir valstybinio saugumo klausimai. Komisija buvo sunerimusi dėl ne visiškai vykdomo Lietuvos pažado pagal nustatytą tvarkaraštį didinti krašto apsaugai skiriamą BVP dalį. Deja, kaip žinoma, Lietuvai nepavyko išlaikyti siekiamą gyvybės biudžetą.

Šiuose komisijos posėdžuose buvo priimta 15 rezoliucijų. Na, ir galiausiai 2000 m. kovo 6-10 dienos posėdžiai. Čia pirmą kartą detaliau aptartas teisės, teisinės etikos klausimas. Gavusi informaciją apie teisinę etiką Lietuvoje, komisija atkreipė dėmesį į šią Lietuvoje mažai diskutuojamą problemą. Komisija taip pat

Posėdžius užbaigiant. I eil. iš kairės: pirm. Liūda Rugienienė, Dalia Puškorienė, pirm. Feliksas Palubinskas, Regina Narušienė, Romualda Hofertienė; II eil.: Vytautas Vidugiris, Aloyzas Sakalas, Ignacas Uzdavins, Donatas Skučas, Česlovas Jursėnas, Romualdas Ozolas. A. Rugieniaus nuotrauka.

ATMINIMO LENTA VILNIAUS LIETUVIŲ VEIKĖJUI KONSTANTINUI STAŠIUI

REGINA ŽUKIENĖ

Vilniuje, Jakšto gatvėje, ant namo, pažymėto devintu numeriu, sienos 2000 10 2 d. buvo iškilmingai atidengta atminimo lenta. Ant juodo marmuro plokštės iškalti žodžiai: „Čia 1932-1941 m. gyveno provizorius, Vilniaus lietuvių veikėjas, Vilniaus burmistras 1939-1940 m., Konstantinas Stašys“.

Konstantinas Stašys — žymi asmenybė. Atminimo lenta jam atidengta Vilniaus savi-valdybės iniciatyva, pažymint jo 120-ąsias gimimo metines.

Konstantinas Stašys gimė 1880 m. Rokiškio apskr., Panemunio valsčiaus Veseliškio viensėdyje, gausioje, pasiturinčio ūkininko, Antano Stašio šeimoje. Joje augo penki sūnūs. Antano Stašio brolis Konstantinas buvo kunigas, šviesus žmogus. Jam labai rūpėjo, kad brolio vaikai išsimokslintų, taptų naudingais savo kraštui, todėl juos visokeriopai rėmė. Trys iš jų, padedant dėdei kunigui, tapo farmacininkais.

Konstantinas, šiuo vardu pakrikštytas dėdės kunigo garbei, mokėsi Jelgavoje gimnazijoje. Buvo religingas ir patriotas. Už atsakymą prieš pamokas kalbėti maldą rusiškai, iš gimnazijos kartu su Vladu Mironu, Juozu Tūbeliu ir kitais lietuviais mokiniams 1896 metais buvo pašalintas. Nebegalėdamas įstoti į kitą, arčiau Lietuvos esančią, gimnaziją, išvyko į Samarą. Čia, kaip ir dauguma lietuvių, dirbo vaistinėse mokiniais, tuo užsidirbdamas pragyvenimą, ir toliau mokėsi. Įstojė į Dorpatą (Tartu) universitetą ir 1908 m. gavo provizoriaus diplomą. Konstantino Stašio gyvenimo tarpsnis Samaroje mums mažai žinomas, o ir paklausti nebėra ko.

Besimokydamas Dorpat universitete, aktyviai dalyvavo Dorpat universiteto lietuvių studentų draugijoje, kuriai tuo metu priklausė daug, ve-

liau Lietuvai labai nusipelnusių, žmonių, tai ir Vl. Lašas, Avizonis, Z. Kuzavas, K. Mažonas, A. Ramanauskas, D. Alseika ir kiti.

Tapęs provizorium, dirbo Mintaujos (Jelgavos) vaistinėje. Čia susipažino su latvių teatro įkūrėju Adolfo Alunavo dukra Zuzana, ją pamilo ir vedė. Jauna pora, dėdės kunigo padedama, išgijo vaistinėje Lietuvoje — Mažeikių apskrityje miestelyje Laižuvoje ir joje darbavosi iki Pirmojo pasaulinio karo. Į šį žemaitijos miestelį 1911 m. klebonauti atvyko kunigas Juozas Tumas Vaižgantas, iš-tremtas prolepiškios Vilniaus vyresnybės. Laižuvoje J. Tumas Vaižgantas tuoj ėmėsi lietuviškos veiklos, į pagalbą pasitelkdamas ir vaistinininko šeimą. Su provizoriumi K. Stašiu įkūrė ir Blaivybės draugijos skyrių. Draugijos pirmininkas buvo klebonas J. Tumas. Jis savo raštuose rašė: „Pirmininko draugu buvo vietinis aptiekorius Konstantinas Stašys, sekretoriumi — vietinis vikaras Ignatas Mantvilas, kasininkė — Zuzana Stašienė“ („Vaižgantas. Raštai“, 7 t.).

Prasidėjus karui, K. Stašys su šeima pasitraukė į Rusiją, buvo paimtas į armiją ir tarnavo karo lauko ligoninėje Glubokoje.

1918 m. sugrįžo į Lietuvą ir apsigyveno Vilniuje. Dirbo lietuvių poliklinikos vaistinės vedėju, dėstė gamtą ir chemiją Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje, kuri 1931 m. įsikūrė Konstantino Stašio namuose, Jakšto gatvėje 9. Kitas lietuvių gimnazijas Vilniuje lenkų okupacinė valdžia uždarė.

Konstantinas Stašys, gyven-damas Vilniuje, visą laiką kovojo už lietuvių Vilniaus krašte, vadovavo Vilniaus lietuvių laikinam komitetui, vėliau pavadintam Tautiniu Vilniaus lietuvių komitetu. Buvo renkamas ir visų svarbiausių lietuviškų organizacijų valdybas: Švietimo draugijos, „Rytas“, labdarybės draugijos, lietuvių kooperatyvinio banko, kurio vienu steigėjų pats buvo, ir kitas. Atstovavo Vilniaus krašto lietuviams tautinių mažumų kongresuose Šveicarijoje bei tautinių mažumų komitetuose Lenkijoje.

Konstantino Stašio namuose lenkų valdžia nuolat darė kratas, norėdama jį apkaltinti priešvalstybine veik-

la. 1937 m. jį suėmė ir apkaltino rengiant sukilimą, kad Vilniaus kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Nors kaltinimai buvo nepagrįsti, jį nu-teisė vieneriems metams sunkių darbų kalėjimo ir 100,000 zlotų bauda. Apeliacinis teismas kalėjimo bausmę sumažino per pusę, tačiau lenkų įstaigos papildomai pas-kyrė dar 120,000 zlotų baudą už tariamai nesumokėtus pa-jamų mokesčius.

1939 metais prasidėjus ka-rui su Lenkija ir Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Kon-stantinas Stašys buvo suimtas ir išvežtas į Baltstogės kalė-jimą. Tik Lietuvos vyriausybės pastangomis, vedant de-rybas su sovietais dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai, jis iš kalėjimo paleistas.

Lietuvos kariuomenei įžen-gus į Vilnių, provizorius Kon-stantinas Stašys pirmas pa-sakė sveikinimo kalbą. 1939 m. gruodžio 6 d. jis buvo pa-skirtas Vilniaus burmistru. Vienu svarbiausių savo už-davinių K. Stašys laikė Vil-niaus gatvių ir Katedros aikštės sutvarkymą, kad ji taptų vilniečių susirinkimo vieta, primintų garbingą Lie-tuvos senovę. Darbo burmis-trui buvo daug, laikmetis buvo sunkus. Europoje vyko karas, Lenkija buvo okupuota vo-kiečių ir Sovietų Sąjungos. Vilnius buvo pilnas pabėgėlių iš Lenkijos, juos reikėjo pa-maitinti ir aprūpinti pastoge. Vilniun kėlėsi lietuviškos įstaigos, duris atvėrė universi-tetas. Reikėjo steigti lietuviš-kas mokyklas.

Okupavus Lietuvą sovie-tams, Konstantinas Stašys iš burmistro pareigų buvo atlei-tas, o 1941 m. birželio 14 d. su žmona Zuzana, dukra Kon-stancija Juchnevičienė ir dviem mažom antukėmis — Dainora ir Raminta — buvo ištremtas į Altajaus kraštą. Žentas advokatas Juchne-vičius buvo pasitraukęs į Va-karus ir suradęs galimybę, prasidėjus okupacijai, Lietuvą palikti ir Konstantinui Stašiui su šeima. Bet provizorius iš Lietuvos važiuoti atsisakė: „Aš niekuo nenusikaltau, kad turėčiau iš tėvynės bėgti“, — taip, pasak antukės Dainoros, atsakė senelis.

Tremtyje K. Stašys nuo šeimos buvo atskirtas ir įka-lintas lageryje. Po ilgo teiravi-mosi šeimai buvo pranešta, kad jis nuteistas 10 metų be teisės susirašinėti. Manoma, kad jis lageryje mirė apie 1942 metus, nors kai kurie duome-nys rodo, kad K. Stašys buvo nuteistas mirties bausme.

Prasidėjus Sovietų Sąjungos karui su Vokietija, buvo pra-dėta kurti sąjungoje lenkų ar-miją, vadovaujamą Anderso. Į ją buvo telkiami buvusios Len-kijos piliečiai, pabėgėliai ar net ištremti bei įkalinti lage-riuose. Šie buvo amnestuojami, net ir nuteisti didėleis bausmėmis. Valentino Gusta-icio knygoje „Be kaltes“ (Vil-nius, Mintis, 1989 m. p. 162) rašoma, kad Gustaitis lage-ryje sutikęs lenkų karininką Kazimierą Gustiną. Šis pa-pasakojo, kad „Konstantiną Sta-šį Gustinas sutikęs kažkur prie Barnaulo, labai jį raginęs stoti į Anderso armiją ir tuo pasiiluosuoti nuo ištėrimo. Tačiau Stašys kvietimu pasi-naudoti atsisakė, motyvuoda-mas, kad jis tiek metų Vil-niuje su lenkais vedęs kovą, negalįs dabar, savo kailį gel-bedamas, stoti į lenkišką ar-miją“.

Konstantinas Stašys pasi-žymėjo tolerancija ir sugebė-jimu bendrauti, tiek su savo tautiečiais, tiek su tautinių mažumų atstovais. Tarp savo tautiečių propagavo vienybės ir santarvės idėjas. K. Stašys rėmė visokeriopą lietuvių

la. 1937 m. jį suėmė ir apkalti-no rengiant sukilimą, kad Vilniaus kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Nors kaltinimai buvo nepagrįsti, jį nu-teisė vieneriems metams sun-kiųjų darbų kalėjimo ir 100,000 zlotų bauda. Apeliacinis teismas kalėjimo bausmę sumažino per pusę, tačiau lenkų įstaigos papildomai pas-kyrė dar 120,000 zlotų baudą už tariamai nesumokėtus pa-jamų mokesčius.

1939 metais prasidėjus ka-rui su Lenkija ir Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Kon-stantinas Stašys buvo suimtas ir išvežtas į Baltstogės kalė-jimą. Tik Lietuvos vyriausybės pastangomis, vedant de-rybas su sovietais dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai, jis iš kalėjimo paleistas.

Lietuvos kariuomenei įžen-gus į Vilnių, provizorius Kon-stantinas Stašys pirmas pa-sakė sveikinimo kalbą. 1939 m. gruodžio 6 d. jis buvo pa-skirtas Vilniaus burmistru. Vienu svarbiausių savo už-davinių K. Stašys laikė Vil-niaus gatvių ir Katedros aikštės sutvarkymą, kad ji taptų vilniečių susirinkimo vieta, primintų garbingą Lie-tuvos senovę. Darbo burmis-trui buvo daug, laikmetis buvo sunkus. Europoje vyko karas, Lenkija buvo okupuota vo-kiečių ir Sovietų Sąjungos. Vilnius buvo pilnas pabėgėlių iš Lenkijos, juos reikėjo pa-maitinti ir aprūpinti pastoge. Vilniun kėlėsi lietuviškos įstaigos, duris atvėrė universi-tetas. Reikėjo steigti lietuviš-kas mokyklas.

Okupavus Lietuvą sovie-tams, Konstantinas Stašys iš burmistro pareigų buvo atlei-tas, o 1941 m. birželio 14 d. su žmona Zuzana, dukra Kon-stancija Juchnevičienė ir dviem mažom antukėmis — Dainora ir Raminta — buvo ištremtas į Altajaus kraštą. Žentas advokatas Juchne-vičius buvo pasitraukęs į Va-karus ir suradęs galimybę, prasidėjus okupacijai, Lietuvą palikti ir Konstantinui Stašiui su šeima. Bet provizorius iš Lietuvos važiuoti atsisakė: „Aš niekuo nenusikaltau, kad turėčiau iš tėvynės bėgti“, — taip, pasak antukės Dainoros, atsakė senelis.

Tremtyje K. Stašys nuo šeimos buvo atskirtas ir įka-lintas lageryje. Po ilgo teiravi-mosi šeimai buvo pranešta, kad jis nuteistas 10 metų be teisės susirašinėti. Manoma, kad jis lageryje mirė apie 1942 metus, nors kai kurie duome-nys rodo, kad K. Stašys buvo nuteistas mirties bausme.

Prasidėjus Sovietų Sąjungos karui su Vokietija, buvo pra-dėta kurti sąjungoje lenkų ar-miją, vadovaujamą Anderso. Į ją buvo telkiami buvusios Len-kijos piliečiai, pabėgėliai ar net ištremti bei įkalinti lage-riuose. Šie buvo amnestuojami, net ir nuteisti didėleis bausmėmis. Valentino Gusta-icio knygoje „Be kaltes“ (Vil-nius, Mintis, 1989 m. p. 162) rašoma, kad Gustaitis lage-ryje sutikęs lenkų karininką Kazimierą Gustiną. Šis pa-pasakojo, kad „Konstantiną Sta-šį Gustinas sutikęs kažkur prie Barnaulo, labai jį raginęs stoti į Anderso armiją ir tuo pasiiluosuoti nuo ištėrimo. Tačiau Stašys kvietimu pasi-naudoti atsisakė, motyvuoda-mas, kad jis tiek metų Vil-niuje su lenkais vedęs kovą, negalįs dabar, savo kailį gel-bedamas, stoti į lenkišką ar-miją“.

Konstantinas Stašys pasi-žymėjo tolerancija ir sugebė-jimu bendrauti, tiek su savo tautiečiais, tiek su tautinių mažumų atstovais. Tarp savo tautiečių propagavo vienybės ir santarvės idėjas. K. Stašys rėmė visokeriopą lietuvių

la. 1937 m. jį suėmė ir apkalti-no rengiant sukilimą, kad Vilniaus kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Nors kaltinimai buvo nepagrįsti, jį nu-teisė vieneriems metams sun-kiųjų darbų kalėjimo ir 100,000 zlotų bauda. Apeliacinis teismas kalėjimo bausmę sumažino per pusę, tačiau lenkų įstaigos papildomai pas-kyrė dar 120,000 zlotų baudą už tariamai nesumokėtus pa-jamų mokesčius.

1939 metais prasidėjus ka-rui su Lenkija ir Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Kon-stantinas Stašys buvo suimtas ir išvežtas į Baltstogės kalė-jimą. Tik Lietuvos vyriausybės pastangomis, vedant de-rybas su sovietais dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai, jis iš kalėjimo paleistas.

Lietuvos kariuomenei įžen-gus į Vilnių, provizorius Kon-stantinas Stašys pirmas pa-sakė sveikinimo kalbą. 1939 m. gruodžio 6 d. jis buvo pa-skirtas Vilniaus burmistru. Vienu svarbiausių savo už-davinių K. Stašys laikė Vil-niaus gatvių ir Katedros aikštės sutvarkymą, kad ji taptų vilniečių susirinkimo vieta, primintų garbingą Lie-tuvos senovę. Darbo burmis-trui buvo daug, laikmetis buvo sunkus. Europoje vyko karas, Lenkija buvo okupuota vo-kiečių ir Sovietų Sąjungos. Vilnius buvo pilnas pabėgėlių iš Lenkijos, juos reikėjo pa-maitinti ir aprūpinti pastoge. Vilniun kėlėsi lietuviškos įstaigos, duris atvėrė universi-tetas. Reikėjo steigti lietuviš-kas mokyklas.

Okupavus Lietuvą sovie-tams, Konstantinas Stašys iš burmistro pareigų buvo atlei-tas, o 1941 m. birželio 14 d. su žmona Zuzana, dukra Kon-stancija Juchnevičienė ir dviem mažom antukėmis — Dainora ir Raminta — buvo ištremtas į Altajaus kraštą. Žentas advokatas Juchne-vičius buvo pasitraukęs į Va-karus ir suradęs galimybę, prasidėjus okupacijai, Lietuvą palikti ir Konstantinui Stašiui su šeima. Bet provizorius iš Lietuvos važiuoti atsisakė: „Aš niekuo nenusikaltau, kad turėčiau iš tėvynės bėgti“, — taip, pasak antukės Dainoros, atsakė senelis.

Tremtyje K. Stašys nuo šeimos buvo atskirtas ir įka-lintas lageryje. Po ilgo teiravi-mosi šeimai buvo pranešta, kad jis nuteistas 10 metų be teisės susirašinėti. Manoma, kad jis lageryje mirė apie 1942 metus, nors kai kurie duome-nys rodo, kad K. Stašys buvo nuteistas mirties bausme.

Prasidėjus Sovietų Sąjungos karui su Vokietija, buvo pra-dėta kurti sąjungoje lenkų ar-miją, vadovaujamą Anderso. Į ją buvo telkiami buvusios Len-kijos piliečiai, pabėgėliai ar net ištremti bei įkalinti lage-riuose. Šie buvo amnestuojami, net ir nuteisti didėleis bausmėmis. Valentino Gusta-icio knygoje „Be kaltes“ (Vil-nius, Mintis, 1989 m. p. 162) rašoma, kad Gustaitis lage-ryje sutikęs lenkų karininką Kazimierą Gustiną. Šis pa-pasakojo, kad „Konstantiną Sta-šį Gustinas sutikęs kažkur prie Barnaulo, labai jį raginęs stoti į Anderso armiją ir tuo pasiiluosuoti nuo ištėrimo. Tačiau Stašys kvietimu pasi-naudoti atsisakė, motyvuoda-mas, kad jis tiek metų Vil-niuje su lenkais vedęs kovą, negalįs dabar, savo kailį gel-bedamas, stoti į lenkišką ar-miją“.

Konstantinas Stašys pasi-žymėjo tolerancija ir sugebė-jimu bendrauti, tiek su savo tautiečiais, tiek su tautinių mažumų atstovais. Tarp savo tautiečių propagavo vienybės ir santarvės idėjas. K. Stašys rėmė visokeriopą lietuvių

la. 1937 m. jį suėmė ir apkalti-no rengiant sukilimą, kad Vilniaus kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Nors kaltinimai buvo nepagrįsti, jį nu-teisė vieneriems metams sun-kiųjų darbų kalėjimo ir 100,000 zlotų bauda. Apeliacinis teismas kalėjimo bausmę sumažino per pusę, tačiau lenkų įstaigos papildomai pas-kyrė dar 120,000 zlotų baudą už tariamai nesumokėtus pa-jamų mokesčius.

1939 metais prasidėjus ka-rui su Lenkija ir Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Kon-stantinas Stašys buvo suimtas ir išvežtas į Baltstogės kalė-jimą. Tik Lietuvos vyriausybės pastangomis, vedant de-rybas su sovietais dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai, jis iš kalėjimo paleistas.

Lietuvos kariuomenei įžen-gus į Vilnių, provizorius Kon-stantinas Stašys pirmas pa-sakė sveikinimo kalbą. 1939 m. gruodžio 6 d. jis buvo pa-skirtas Vilniaus burmistru. Vienu svarbiausių savo už-davinių K. Stašys laikė Vil-niaus gatvių ir Katedros aikštės sutvarkymą, kad ji taptų vilniečių susirinkimo vieta, primintų garbingą Lie-tuvos senovę. Darbo burmis-trui buvo daug, laikmetis buvo sunkus. Europoje vyko karas, Lenkija buvo okupuota vo-kiečių ir Sovietų Sąjungos. Vilnius buvo pilnas pabėgėlių iš Lenkijos, juos reikėjo pa-maitinti ir aprūpinti pastoge. Vilniun kėlėsi lietuviškos įstaigos, duris atvėrė universi-tetas. Reikėjo steigti lietuviš-kas mokyklas.

Okupavus Lietuvą sovie-tams, Konstantinas Stašys iš burmistro pareigų buvo atlei-tas, o 1941 m. birželio 14 d. su žmona Zuzana, dukra Kon-stancija Juchnevičienė ir dviem mažom antukėmis — Dainora ir Raminta — buvo ištremtas į Altajaus kraštą. Žentas advokatas Juchne-vičius buvo pasitraukęs į Va-karus ir suradęs galimybę, prasidėjus okupacijai, Lietuvą palikti ir Konstantinui Stašiui su šeima. Bet provizorius iš Lietuvos važiuoti atsisakė: „Aš niekuo nenusikaltau, kad turėčiau iš tėvynės bėgti“, — taip, pasak antukės Dainoros, atsakė senelis.

Tremtyje K. Stašys nuo šeimos buvo atskirtas ir įka-lintas lageryje. Po ilgo teiravi-mosi šeimai buvo pranešta, kad jis nuteistas 10 metų be teisės susirašinėti. Manoma, kad jis lageryje mirė apie 1942 metus, nors kai kurie duome-nys rodo, kad K. Stašys buvo nuteistas mirties bausme.

Prasidėjus Sovietų Sąjungos karui su Vokietija, buvo pra-dėta kurti sąjungoje lenkų ar-miją, vadovaujamą Anderso. Į ją buvo telkiami buvusios Len-kijos piliečiai, pabėgėliai ar net ištremti bei įkalinti lage-riuose. Šie buvo amnestuojami, net ir nuteisti didėleis bausmėmis. Valentino Gusta-icio knygoje „Be kaltes“ (Vil-nius, Mintis, 1989 m. p. 162) rašoma, kad Gustaitis lage-ryje sutikęs lenkų karininką Kazimierą Gustiną. Šis pa-pasakojo, kad „Konstantiną Sta-šį Gustinas sutikęs kažkur prie Barnaulo, labai jį raginęs stoti į Anderso armiją ir tuo pasiiluosuoti nuo ištėrimo. Tačiau Stašys kvietimu pasi-naudoti atsisakė, motyvuoda-mas, kad jis tiek metų Vil-niuje su lenkais vedęs kovą, negalįs dabar, savo kailį gel-bedamas, stoti į lenkišką ar-miją“.

Konstantinas Stašys pasi-žymėjo tolerancija ir sugebė-jimu bendrauti, tiek su savo tautiečiais, tiek su tautinių mažumų atstovais. Tarp savo tautiečių propagavo vienybės ir santarvės idėjas. K. Stašys rėmė visokeriopą lietuvių

la. 1937 m. jį suėmė ir apkalti-no rengiant sukilimą, kad Vilniaus kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Nors kaltinimai buvo nepagrįsti, jį nu-teisė vieneriems metams sun-kiųjų darbų kalėjimo ir 100,000 zlotų bauda. Apeliacinis teismas kalėjimo bausmę sumažino per pusę, tačiau lenkų įstaigos papildomai pas-kyrė dar 120,000 zlotų baudą už tariamai nesumokėtus pa-jamų mokesčius.

1939 metais prasidėjus ka-rui su Lenkija ir Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Kon-stantinas Stašys buvo suimtas ir išvežtas į Baltstogės kalė-jimą. Tik Lietuvos vyriausybės pastangomis, vedant de-rybas su sovietais dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai, jis iš kalėjimo paleistas.

Lietuvos kariuomenei įžen-gus į Vilnių, provizorius Kon-stantinas Stašys pirmas pa-sakė sveikinimo kalbą. 1939 m. gruodžio 6 d. jis buvo pa-skirtas Vilniaus burmistru. Vienu svarbiausių savo už-davinių K. Stašys laikė Vil-niaus gatvių ir Katedros aikštės sutvarkymą, kad ji taptų vilniečių susirinkimo vieta, primintų garbingą Lie-tuvos senovę. Darbo burmis-trui buvo daug, laikmetis buvo sunkus. Europoje vyko karas, Lenkija buvo okupuota vo-kiečių ir Sovietų Sąjungos. Vilnius buvo pilnas pabėgėlių iš Lenkijos, juos reikėjo pa-maitinti ir aprūpinti pastoge. Vilniun kėlėsi lietuviškos įstaigos, duris atvėrė universi-tetas. Reikėjo steigti lietuviš-kas mokyklas.

Okupavus Lietuvą sovie-tams, Konstantinas Stašys iš burmistro pareigų buvo atlei-tas, o 1941 m. birželio 14 d. su žmona Zuzana, dukra Kon-stancija Juchnevičienė ir dviem mažom antukėmis — Dainora ir Raminta — buvo ištremtas į Altajaus kraštą. Žentas advokatas Juchne-vičius buvo pasitraukęs į Va-karus ir suradęs galimybę, prasidėjus okupacijai, Lietuvą palikti ir Konstantinui Stašiui su šeima. Bet provizorius iš Lietuvos važiuoti atsisakė: „Aš niekuo nenusikaltau, kad turėčiau iš tėvynės bėgti“, — taip, pasak antukės Dainoros, atsakė senelis.

Tremtyje K. Stašys nuo šeimos buvo atskirtas ir įka-lintas lageryje. Po ilgo teiravi-mosi šeimai buvo pranešta, kad jis nuteistas 10 metų be teisės susirašinėti. Manoma, kad jis lageryje mirė apie 1942 metus, nors kai kurie duome-nys rodo, kad K. Stašys buvo nuteistas mirties bausme.

Prasidėjus Sovietų Sąjungos karui su Vokietija, buvo pra-dėta kurti sąjungoje lenkų ar-miją, vadovaujamą Anderso. Į ją buvo telkiami buvusios Len-kijos piliečiai, pabėgėliai ar net ištremti bei įkalinti lage-riuose. Šie buvo amnestuojami, net ir nuteisti didėleis bausmėmis. Valentino Gusta-icio knygoje „Be kaltes“ (Vil-nius, Mintis, 1989 m. p. 162) rašoma, kad Gustaitis lage-ryje sutikęs lenkų karininką Kazimierą Gustiną. Šis pa-pasakojo, kad „Konstantiną Sta-šį Gustinas sutikęs kažkur prie Barnaulo, labai jį raginęs stoti į Anderso armiją ir tuo pasiiluosuoti nuo ištėrimo. Tačiau Stašys kvietimu pasi-naudoti atsisakė, motyvuoda-mas, kad jis tiek metų Vil-niuje su lenkais vedęs kovą, negalįs dabar, savo kailį gel-bedamas, stoti į lenkišką ar-miją“.

Konstantinas Stašys pasi-žymėjo tolerancija ir sugebė-jimu bendrauti, tiek su savo tautiečiais, tiek su tautinių mažumų atstovais. Tarp savo tautiečių propagavo vienybės ir santarvės idėjas. K. Stašys rėmė visokeriopą lietuvių

la. 1937 m. jį suėmė ir apkalti-no rengiant sukilimą, kad Vilniaus kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Nors kaltinimai buvo nepagrįsti, jį nu-teisė vieneriems metams sun-kiųjų darbų kalėjimo ir 100,000 zlotų bauda. Apeliacinis teismas kalėjimo bausmę sumažino per pusę, tačiau lenkų įstaigos papildomai pas-kyrė dar 120,000 zlotų baudą už tariamai nesumokėtus pa-jamų mokesčius.

1939 metais prasidėjus ka-rui su Lenkija ir Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Kon-stantinas Stašys buvo suimtas ir išvežtas į Baltstogės kalė-jimą. Tik Lietuvos vyriausybės pastangomis, vedant de-rybas su sovietais dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai, jis iš kalėjimo paleistas.

Lietuvos kariuomenei įžen-gus į Vilnių, provizorius Kon-stantinas Stašys pirmas pa-sakė sveikinimo kalbą. 1939 m. gruodžio 6 d. jis buvo pa-skirtas Vilniaus burmistru. Vienu svarbiausių savo už-davinių K. Stašys laikė Vil-niaus gatvių ir Katedros aikštės sutvarkymą, kad ji taptų vilniečių susirinkimo vieta, primintų garbingą Lie-tuvos senovę. Darbo burmis-trui buvo daug, laikmetis buvo sunkus. Europoje vyko karas, Lenkija buvo okupuota vo-kiečių ir Sovietų Sąjungos. Vilnius buvo pilnas pabėgėlių iš Lenkijos, juos reikėjo pa-maitinti ir aprūpinti pastoge. Vilniun kėlėsi lietuviškos įstaigos, duris atvėrė universi-tetas. Reikėjo steigti lietuviš-kas mokyklas.

Okupavus Lietuvą sovie-tams, Konstantinas Stašys iš burmistro pareigų buvo atlei-tas, o 1941 m. birželio 14 d. su žmona Zuzana, dukra Kon-stancija Juchnevičienė ir dviem mažom antukėmis — Dainora ir Raminta — buvo ištremtas į Altajaus kraštą. Žentas advokatas Juchne-vičius buvo pasitraukęs į Va-karus ir suradęs galimybę, prasidėjus okupacijai, Lietuvą palikti ir Konstantinui Stašiui su šeima. Bet provizorius iš Lietuvos važiuoti atsisakė: „Aš niekuo nenusikaltau, kad turėčiau iš tėvynės bėgti“, — taip, pasak antukės Dainoros, atsakė senelis.

Tremtyje K. Stašys nuo šeimos buvo atskirtas ir įka-lintas lageryje. Po ilgo teiravi-mosi šeimai buvo pranešta, kad jis nuteistas 10 metų be teisės susirašinėti. Manoma, kad jis lageryje mirė apie 1942 metus, nors kai kurie duome-nys rodo, kad K. Stašys buvo nuteistas mirties bausme.

Prasidėjus Sovietų Sąjungos karui su Vokietija, buvo pra-dėta kurti sąjungoje lenkų ar-miją, vadovaujamą Anderso. Į ją buvo telkiami buvusios Len-kijos piliečiai, pabėgėliai ar net ištremti bei įkalinti lage-riuose. Šie buvo amnestuojami, net ir nuteisti didėleis bausmėmis. Valentino Gusta-icio knygoje „Be kaltes“ (Vil-nius, Mintis, 1989 m. p. 162) rašoma, kad Gustaitis lage-ryje sutikęs lenkų karininką Kazimierą Gustiną. Šis pa-pasakojo, kad „Konstantiną Sta-šį Gustinas sutikęs kažkur prie Barnaulo, labai jį raginęs stoti į Anderso armiją ir tuo pasiiluosuoti nuo ištėrimo. Tačiau Stašys kvietimu pasi-naudoti atsisakė, motyvuoda-mas, kad jis tiek metų Vil-niuje su lenkais vedęs kovą, negalįs dabar, savo kailį gel-bedamas, stoti į lenkišką ar-miją“.

Konstantinas Stašys pasi-žymėjo tolerancija ir sugebė-jimu bendrauti, tiek su savo tautiečiais, tiek su tautinių mažumų atstovais. Tarp savo tautiečių propagavo vienybės ir santarvės idėjas. K. Stašys rėmė visokeriopą lietuvių

la. 1937 m. jį suėmė ir apkalti-no rengiant sukilimą, kad Vilniaus kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Nors kaltinimai buvo nepagrįsti, jį nu-teisė vieneriems metams sun-kiųjų darbų kalėjimo ir 100,000 zlotų bauda. Apeliacinis teismas kalėjimo bausmę sumažino per pusę, tačiau lenkų įstaigos papildomai pas-kyrė dar 120,000 zlotų baudą už tariamai nesumokėtus pa-jamų mokesčius.

1939 metais prasidėjus ka-rui su Lenkija ir Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Kon-stantinas Stašys buvo suimtas ir išvežtas į Baltstogės kalė-jimą. Tik Lietuvos vyriausybės pastangomis, vedant de-rybas su sovietais dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai, jis iš kalėjimo paleistas.

Lietuvos kariuomenei įžen-gus į Vilnių, provizorius Kon-stantinas Stašys pirmas pa-sakė sveikinimo kalbą. 1939 m. gruodžio 6 d. jis buvo pa-skirtas Vilniaus burmistru. Vienu svarbiausių savo už-davinių K. Stašys laikė Vil-niaus gatvių ir Katedros aikštės sutvarkymą, kad ji taptų vilniečių susirinkimo vieta, primintų garbingą Lie-tuvos senovę. Darbo burmis-trui buvo daug, laikmetis buvo sunkus. Europoje vyko karas, Lenkija buvo okupuota vo-kiečių ir Sovietų Sąjungos. Vilnius buvo pilnas pabėgėlių iš Lenkijos, juos reikėjo pa-maitinti ir aprūpinti pastoge. Vilniun kėlėsi lietuviškos įstaigos, duris atvėrė universi-tetas. Reikėjo steigti lietuviš-kas mokyklas.

Okupavus Lietuvą sovie-tams, Konstantinas Stašys iš burmistro pareigų buvo atlei-tas, o 1941 m. birželio 14 d. su žmona Zuzana, dukra Kon-stancija Juchnevičienė ir dviem mažom antukėmis — Dainora ir Raminta — buvo ištremtas į Altajaus kraštą. Žentas advokatas Juchne-vičius buvo pasitraukęs į Va-karus ir suradęs galimybę, prasidėjus okupacijai, Lietuvą palikti ir Konstantinui Stašiui su šeima. Bet provizorius iš Lietuvos važiuoti atsisakė: „Aš niekuo nenusikaltau, kad turėčiau iš tėvynės bėgti“, — taip, pasak antukės Dainoros, atsakė senelis.

Tremtyje K. Stašys nuo šeimos buvo atskirtas ir įka-lintas lageryje. Po ilgo teiravi-mosi šeimai buvo pranešta, kad jis nuteistas 10 metų be teisės susirašinėti. Manoma, kad jis lageryje mirė apie 1942 metus, nors kai kurie duome-nys rodo, kad K. Stašys buvo nuteistas mirties bausme.

Prasidėjus Sovietų Sąjungos karui su Vokietija, buvo pra-dėta kurti sąjungoje lenkų ar-miją, vadovaujamą Anderso. Į ją buvo telkiami buvusios Len-kijos piliečiai, pabėgėliai ar net ištremti bei įkalinti lage-riuose. Šie buvo amnestuojami, net ir nuteisti didėleis bausmėmis. Valentino Gusta-icio knygoje „Be kaltes“ (Vil-nius, Mintis, 1989 m. p. 162) rašoma, kad Gustaitis lage-ryje sutikęs lenkų karininką Kazimierą Gustiną. Šis pa-pasakojo, kad „Konstantiną Sta-šį Gustinas sutikęs kažkur prie Barnaulo, labai jį raginęs stoti į Anderso armiją ir tuo pasiiluosuoti nuo ištėrimo. Tačiau Stašys kvietimu pasi-naudoti atsisakė, motyvuoda-mas, kad jis tiek metų Vil-niuje su lenkais vedęs kovą, negalįs dabar, savo kailį gel-bedamas, stoti į lenkišką ar-miją“.

Konstantinas Stašys pasi-žymėjo tolerancija ir sugebė-jimu bendrauti, tiek su savo tautiečiais, tiek su tautinių mažumų atstovais. Tarp savo tautiečių propagavo vienybės ir santarvės idėjas. K. Stašys rėmė visokeriopą lietuvių

la. 1937 m. jį suėmė ir apkalti-no rengiant sukilimą, kad Vilniaus kraštas būtų prijungtas prie Lietuvos. Nors kaltinimai buvo nepagrįsti, jį nu-teisė vieneriems metams sun-kiųjų darbų kalėjimo ir 100,000 zlotų bauda. Apeliacinis teismas kalėjimo bausmę sumažino per pusę, tačiau lenkų įstaigos papildomai pas-kyrė dar 120,000 zlotų baudą už tariamai nesumokėtus pa-jamų mokesčius.

1939 metais prasidėjus ka-rui su Lenkija ir Raudonajai armijai užėmus Vilnių, Kon-stantinas Stašys buvo suimtas ir išvežtas į Baltstogės kalė-jimą. Tik Lietuvos vyriausybės pastangomis, vedant de-rybas su sovietais dėl Vilniaus perdavimo Lietuvai, jis iš kalėjimo paleistas.

L

LIETUVOS ŽEMĖS
PARDAVIMAS
UŽSIENIEČIAMS
TAUTINĖ IŠDAVYSTĖ!

Naujasis Lietuvos premjeras, R. Paksas, vos tik įgavęs juridinę teisę veikti, iš Seimo tribūnos nedelsiant deklaravo, kad ūkio žemė turi būti prekė — kas nori, ją gali parduoti, pirkti. Ši premjero deklaracija, kaip sakoma, iki pamatų sukrėtė toliau įžvelgiančius, atsakomybę jaučiančius už Lietuvos ateitį.

Aišku, pirkėjai užsieniečiai žemės neišsineš, bet taip pat aišku, kad, kas valdys žemę, finansus, tai tas valdys ir pačią Lietuvą. Reikia žinoti, kad užsieniečiai, būdami žemės savininkai ir pagyvenę keletą metų Lietuvoje, gaus juridines pilietines teises, išgaus į Seimą, aukščiausią valstybės įstatymų instituciją ir leis įstatymus, ne lietuviai, ne Lietuvai reikalingus, bet sau naudingus. Nesunku spėti ir kokie užsieniečiai sieks pirkti žemės Lietuvoje. Mažiausia prielaida, kad Lietuvos žemės pirkėjų pietų kraštų žmonės, pvz. portugalai, ispanai, ar meksikiečiai — jiems per šaltas Lietuvos klimatas. Aišku, kad Lietuvos vyriausybei pravedus žemės pardavimo įstatymą, suteikus teisę užsieniečiams pirkti žemės, pirmieji šoks jos pirkti artimiausi Lietuvos kaimynai, nuožmiausi Lietuvos priešai, amžius siekė užkariauti, pavergti Lietuvą. Vokietijoje gyvena 83 mln. žmonių, viename kvadratiname kilometre 230 žmonių, jiems gyvybiškai reikia erdvės ir jie pirmieji griebis pirkti žemės Lietuvoje. Sieks pirkti žemės Lietuvoje ir Rusijos generolai, komunistinei imperijai griūnant, už ginklų, parduotus arabų kraštams, prisipilę milijardus dolerių ir tebelaukiantys, kur tuos dolerius saugiai investuoti.

Realiai prielaida, kad šitie „ponai generolai“ pirs ne po vieną, du, tris hektarus, bet tūkstančius hektarų ir kurs praeities dvarus, kur lietuvius bus tik užsienio patarnautojas, tik juodas darbininkas, — vergas dėl duonos kasnio savo žemėje!

Lietuvai reikia stoti nare į Europos Sąjungą, bet tik jau ne žemės ūkio kaina!

Lietuva yra išimtinai pavojingoje geopolitinėje padėtyje; stovi ant Rytų-Vakarų Europos slenkščio, apsupta imperialistinio nusiteikimo kaimynų. Lietuvos situacija yra išimtinė, tad ir stojant į Europos Sąjungą, tenka reikalauti išimtinų sąlygų, vyriausybės pareiga derėtis. Yra taisyklės, bet yra ir išimtys. Vyriausybės pareiga įrodyti ES kūrėjams, kad Lietuvos ūkio žemės pardavimas užsieniečiams gali suduoti tik mirtiną smūgį tautai ir valstybei. Europos Sąjungos nario teisių negalima pirkti žemės pardavimo kaina. Pagaliau reikia žinoti, kad žemė yra visos tautos turtas, tautos ir valstybės egzistencijos pagrindas, jokia vyriausybė neturi nei moralinės, nei juridinės teisės siekti parduoti visos tautos nuosavybę. Žemės pardavimas užsieniečiams yra nieku geru

nepateisinamas ir te niekas nesiekia Lietuvos žemės pardavinėti!

Mūsų protėviai amžius už savo žemę kariavo, ją gynė nuo priešių, tauta kiekvieną žemės pėdą yra savo krauju aplaisčiusi — Lietuvos žemė yra šventa, neparduodama, ir tenebūna parduodama už žalius popierėlius...

Zuzana Juškevičienė
Oak Lawn, IL

NESUPRANTAMA

Skaitant antradienio, spalio 31 d. „Draugo“, dienraštį, radau, kad naujame Seime — 8 milijonieriai. Iš kur jų tiek daug atsirado.

Turtingiausias Seimo narys 41 m. Kėdainių „Vikondos“ susivienijimo prezidentas ir savininkas, Viktoras Uspaskichas, Ekonomikos pirmininku išrinktas. Jo turtas siekia net 60 milijonų. Nesuprantu, iš kur jis tiek daug prisirinko? Keista, vieni Lietuvos žmonės badauja, vos galą su galu suveda. Valdžia nepajėgia išmokyti už darbus algas. Nėra darbų! Pensijos vėluoja. Mokytojams negali išmokėti algų. Po pora mėnesių dirba be algos. Jaunimas veržiasi į Vakarų, arba kur tik yra galimybės...

Taigi Lietuva skursta. Tačiau milijonieriai auga, kaip grybai. Kas tik papuola į valdžią, tuojau jų kišenės išsiplūcia. Vazinėja brangiausiomis mašinomis ir kur gi čia teisybė?

Argi jiems, tiems valdininkams, nerūpi Lietuvos gerovė? Jau 10 metų Lietuva yra laisva, o vis dėlto dar vis skęsta tamsiuose debesyse. Kodėl? Kai Lietuva atgavo nepriklausomybę 1918 metais, per tuos 22 metus taip gražiai atsistojo ant kojų. Ji net buvo vadinama „Mažoji Amerika“, o dabar vadinama nežinau kaip?

Visi stengėsi, kad Lietuva, kuo greičiau atsistotų ant kojų. Jaunimas nebėgo, bet jungėsi į vieną šeimą. Visi stengėsi padėti mūsų tėvynei. Mes tikrai mylėjome savo dainių apdainuotą kraštą.

Rusų išvaryti iš savo namų, atsidūrę Vokietijoje, nors labai daug vargo reikėjo pakelti, bet mes niekada neužmiršome savo kamieno! Atsidūrę Amerikoje, visokiais būdais ieškojome kelio, kad tik atneštume laisvės rytojų Lietuvai. Ruošėme demonstracijas, rašėme laiškus Amerikos prezidentams, gubernatoriams, senatoriams, raginame mūsų jaunimą nepamiršti savo kilmės, nepamiršti mūsų motinos Lietuvos.

Taigi, jeigu tie milijonieriai paaugutų tik po vieną milijoną Lietuvos gerovei, aš tikiu, kad tada nereikėtų jaunimui bėgti iš namų, gal būtų darbų ir tarnautojams būtų išmokėtos algos. Taigi, ponai, pakratykite savo kišenes!

Stasė Viščiuvienė
Chicago, IL

KUR AKADEMIKAI
SKAUTAI?

Rugėjo 7 d. „Mokslo Lietuva“, leidžiama Vilniuje išspausdino Čikagos žurnalisto Edvardo Šulaicio ilgoką straipsnį „Prisimenant Joną

Čikagos lit. mokyklos, veikiančios Jaunimo centre, pirmojo skyriaus mokiniai su mokytoja Giedre Starinskiene. Pirmame skyriuje mokosi: Briaukus Simona, Darčkus Domantas, Galentaitė Luka, Gužys Lukas, Jarašius Edgaras, Jonavičiūtė Jadvyga, Juozevičiūtė Aura, Karvelytė Greta, Kevličiūtė Kamilė, Kumpytė Skirmantė, Liartas Erikas, Meskauskas Nerijus, Narkevičius Rokas, Pliopaitė Raminta, Poškutė Giedrė, Sidaugaitė Simona, Skominas Natalie, Staninaite Gabija, Tamašauskaitė Kotryna, Tankevičius Laurynas, Tjušis Benas, Tručilaukaitė Živilė, Vaitkevičiūtė Indrė, Vizgirdaitė Leva, Zakarauskaitė Akvilė. Dalios Badarienės nuotr.

Dainauską. Gražiai paminėtas mūsų garbingas istorikas, tik kad pateikti faktai nepilni. Tarpe visų išvardintų jo kalbų mokėjimų, atliktų darbų, spausdintų leidinių, organizacijų ir garbės narysčių, nei žodžio nepaminėta apie skautus nei Akademikus Skautus apie tą organizaciją, kuriai filisteris Jonas Dainauskas priklausė nuo 1924 metų, buvo vienas veikliausių jos narių, steigėjų. Buvo ir Akademinio Skautų Sąjūdžio Garbės narys, ir tai organizacijai skyrė daugiau laiko ir jėgų negu bet kuriai kitai grupei. Kodėl mūsų Čikagos žurnalistas taip pasielgė? Esu tikras, kad tie faktai jam buvo žinomi. Net ir bostoniške L. Enciklopedijoje t. XXXVI, psl. 170, parašyta: „...skautas nuo 1919 m., skautininkas, vienas organizatorių VDU Stud. skautų draugovės ir Skautų akademikų filisterių sąjungos... Lietuvoje rašė 'Skautų aide'... (Amerikoje) 'Mūsų Vytis', 'Skautų aide' ir kt. bendradarbis“.

Vien tik paskutiniu sakiniu E. Šulaicio straipsnio prabėgoms užsiminta: „...po pamaldų apie 50 automobilių vilksinė pajudėjo Šv. Kazimiero kapinių link, kur paskutines apeigas atliko prel. I. Urbonas, dalyvaujant ir akademikams skautams su vėliavomis bei gausiam tautiečių būriui“.

Inž. Vytautas J. Šliūpas
Burlingame, CA

IŠRINKTAS DAR VIENAS
LIETUVIS

Broniaus Nainio teigimas jo straipsnyje „Seimo pradžia gana įdomi“ („Draugo“ 2000.10.27 d. laidoje), kad „Praėjusiame Seime turėjome tris JAV lietuvius, šiame lieka tik vienas, dr. Kazys Bobelis“, reikalingas patikslinimo. Naujajam Lietuvos Seimui išrinktas bent dar vienas JAV lietuvis, būtent buvęs Rochester gyventojas, advokatas Romanas Sedlickas. Jo motina ir sesuo tebegyvena čia ir dabar.

Raimundas Kirsteinas
Rochester, NY

• Ir aukščiausia tvora — ne užtvara, jei blogis į namus pasikviečiamas kaip svečias.

A. † A.

ONA REMEIKIENĖ
IGNATAVIČIUTĖ

1913 — 2000

Mirė 2000 m. lapkričio 15 d. Cicero, IL.

Gimė 1913 m. spalio 30 d. Raseiniuose. Užsienyje gyveno nuo 1944 m. — Vokietijoje ir JAV — Cicero, IL.

Žemėje pasilieka: dukros Nijolė ir Viktorija; sūnus Tomas ir marti Nijolė, anūkai Audrius, Petras su žmona Renata ir Gintarė su vyru Paul Gedo bei proanūkėmis Vilija ir Gabriele; sesuo Eugenija ir sūnaitis Kazimieras Kriaučiūnaitis bei jų šeima; brolis Marcelis ir Jūratė Ignatavičiai bei jų šeima; a.a. brolio Stepono žmona Birutė ir šeima; kiti giminės, draugai ir pažįstami Lietuvoje ir Amerikoje.

Velionė buvo žmona a.a. Vytauto.

Palikai neišnykstančias pėdas — vaikus, vaikų vaikus, ištisas ateities kartas — kad tęstųsi šeima, kad tęstųsi gentis, kad gyvotų tauta. Su gintaro gabalėliais siunčiame amžinybėn stebėti Tavo pėdų atkartojimus.

Velionė bus pašarvota penktadienį, 2000 m. lapkričio 17 d. Sourček Manor Funeral Home, 5645 W. 35 St., Cicero, IL 60804, tel. 708-652-6661.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, lapkričio 18 d. Iš laidojimo koplyčios. 9 val. ryto velionės palaikai bus išlydėti į Šv. Antano parapijos bažnyčią, 1446 S. 50 Ave., Cicero, IL. Po šv. Mišių 9:30 val. ryto velionė bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus suteikti a.a. Onai paskutinį patarnavimą.

Liūdinti šeima.

Tai - Jūsų laikraštis

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

IMMIGRANT LAW CENTER

Raymond J. Sanders & Associates

2809 W. Devon Ave., Chicago, IL 60659

Phone 773-761-0090 Fax 773-761-4842

- Profesionalų ir studentų vizos
- Santuoka su JAV piliečiu, sužadėtinio vizos
- Daugkartinės vizos pratęsimas
- Žalios kortelės ir natūralizacija

.....

Savarankiška imigracija į Kanadą

- Garantuojame 100% prašymų pasisekimą
- Nemokama medicininė priežiūra ir mokslas Kanadoje
- Lengvas giminių susijungimas
- Kanados pilietybė per 3 metus

.....

- Skyrybos
- Kriminalinės bylos
- Nekilnojamas turtas

Amerikietis advokatas R. J. Sanders padeda visiems, kurie norėtų gyventi JAV ar Kanadoje

IMMIGRANT LAW CENTER gali įvertinti jūsų užsienio dokumentus, prilyginti jūsų lietuviškus atestatus bakalauro, magistro ar daktaro laipsniams JAV

Su giliu liūdesiu pranešame draugams ir pažįstamiems, kad 2000 m. lapkričio 12 d. anksti ryte po trumpos, bet sunkios ligos, sulaukęs 87 metų, Elkhorn, WI, mirė mūsų mylimas Vyrras, Tėvelis ir Senelis

A. † A.

žurnalistas

HENRIKAS ŽEMELIS

Nuliūdę liko: žmona Gertrūda, sūnus Martynas, marti Mallory, anūkas Luke, duktė Benita bei giminės Lietuvoje. Atsisveikinimas ir šv. Mišios bus aukojamos trečiadienį, lapkričio 15 d., 1 val. p.p., Church of the Holy Communion, Lake Geneva, WI.

Laidotuvės privačios.

Vietoje gelių prašome aukoti Lietuvių Evangelikų Liuteronų Tėviškos parapijos bažnyčiai arba Almos fondui.

Nuliūdę artimieji.

A. † A.

IRENA CECILIJA MITKUS

Mūsų mylima Duktė, Sesutė, Teta, Pusseserė, Seserėčia po sunkios ligos mirė 2000 m. lapkričio 15 d., sulaukusi 52 metų.

Gimė Wuertzburge, Vokietijoje. Augo ir mokėsi Čikagoje. Keletą metų gyveno ir dirbo Milwaukee, WI.

Nuliūdę liko: tėveliai Vacys ir Cecilija, brolis Benas su žmona Vera, sesutė Virginija su vyru Philip McGuire, brolis Linas su žmona Debora ir jų vaikučiai Justinas, Lindsey, Steps, Brian McGuire, Sheri ir Tobitha Mitkus; teta Zita Sodeikienė su vyru Povilu bei šeima; dėdės Leonas Biliūnas su dukromis Loreta ir Ingrida, Romas ir Nijolė Biliūnai bei jų šeimos, krikšto mama Aldona Kriaučiūnienė; mylimas ir ligos metu ištikimas draugas bei globėjas David Lindberg; Lietuvoje Mitkų giminės ir mirusio dėdės Beno Biliūno žmona Dana su dukromis.

Velionė pašarvota penktadienį, lapkričio 17 d. nuo 5 iki 8 v.v. Brett laidojimo namuose, 2001 W. Wisconsin Ave., Milwaukee, WI.

Šv. Mišios už jos sielą bus aukojamos sekmadienį, lapkričio 19 d., 10:30 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, 2745 W. 44 St., Brighton Park, Chicago, IL.

Laidotuvės privačios.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose. Vietoje gelių prašome aukoti Lietuvos našlaičiams.

Liūdinti šeima.

Brett Funeral Home, Tel. 414-342-0692.

PENKIOLIKOS METŲ MIRTIES
SUKAKTISA. † A.
KAZYS OŽELIS

Minint mūsų mylimo Vyro ir Tėvo, kurio netekome 1985 m. lapkričio 16 d. mirties sukaktį, šv. Mišios už jo sielą bus aukojamos 2000 m. lapkričio 19 d. 10:30 val. ryto Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Park, IL.

Maloniai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose ir pasimeisti už a.a. Kazį.

Nuliūdę: žmona Evelina ir sūnūs Kazys bei Juozas.

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

ALGIRDAS JASMANTAS

Prisimenant a.a. Algirdą, kuris paliko šį pasaulį 1990 m. lapkričio 23 d., šv. Mišios už jo vėlę bus aukojamos lapkričio 23 d. 7 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje, lapkričio 24 d. 9 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje ir lapkričio 26 d. 9 val. ryto Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje.

Prašome prisiminti a.a. Algirdą savo maldose.

Žmona Aldona, brolis Donatas, sesuo Laimutė bei sesuo Leokadija Lietuvoje.

Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“.

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šį sekmadienį Jaunimo centre koncertuosianti Nelė Paltinienė ir Edvardas Sulaitis.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos choras ruošia pietus ir tradicinį 5-tą Kalėdinį giesmių koncertą gruodžio 10 d., sekmadienį. Pietūs — tuojau po pamaldų 12 val. didž. salėje, o koncertas — 1:30 val. p.p. bažnyčioje. Bilietai bus platinami bažnyčios prieangyje.

Tėviškes parapija Čikagoje š.m. lapkričio 19 d. savo klebonui, vysk. Hansui Dumpiui, ruošia pagerbimą jo kunigystės 40 metų sukakties proga.

Jūros skautų ir skaučių Kūčios penktadienį, gruodžio 8 d., 7 v.v. vyks Lemonte, PLC sporto salėje. Visi jūrų skautai, skautės, skautininkai, tėvai, artimieji ir draugai kviečiami dalyvauti ir kartu švęsti tradicinę šventę.

Aktorė Stefa Navardaitienė, „Grok Jurgeli“ festivalių vyriausioji šeimininkė, lapkričio 19 d. vadovaus Arvydo ir Nelės Paltinų bei Eugenijaus Ivanausko koncertui. Programoje: virtinė romantiškų estradinių dainų.

DEŠIMTĄ KLASĘ APLANKIUS

Čikagos lituanistinės mokyklos 10 klasės mokiniai lapkričio 4 d. buvo surengę neeilinę pamoką. Pamokos tema: „Kalbėjimas publikai“ (Speech). Pamokoje dalyvavo 10 mokinių, 3 kalbės kitą kartą.

Mokytoja mums paaiškino šios pamokos reikavimus. Kelis šeštadienius mokiniai mokėsi, kaip reikia taisyklingai išeiti prieš klasę, aiškiai kalbėti (be angliško žodžių); taip pat aptarė aprangą, papuošalus, kūno laikyseną, akių kontaktą su publika, pirmą uždegantį sakinį... Jei to nesilaikoma, gali kilti triukšmas, kurį vėliau sunku nuraminti. Žmonėms jaudintis, nors kojos dreba, normalu. Bet pasitikėjimas savimi, kad gerai pasiruošė, nugali kalbėtojo baimę ir sudomina, nuramina klausytojus.

Prasidėjus pamokai mokytoja ir šios klasės auklėtoja Rūta Jautokienė kvietė kiekvieną mokinį išeiti prieš klasę.

Kiekvienas turėjo papasakoti išmintiniausią, įdomiausią įvykį savo gyvenime. Iš mokinių veidų buvo matyti, kad jie jaudinasi ir yra surimę. Kiekvienas mokinių stengėsi papasakoti savo istoriją išsiaiškinęs, taisyklingais sakiniiais. Visi pasakojimai buvo labai įdomūs.

Kristina Badaraitė kalbėjo apie praleistas atostogas Lietuvoje. Juk ten ji gimusi, ten, Panevėžyje, seni bei nauji draugai, Palangos įdomumai, Viešintų senoviškas kaimas... Ketina vėl vykti Lietuvon — ten smagu, linksma. Čiuožimą ant ledo mėgsta Algis Bielskus. Susidūrus su kitu čiuožėju, pargriuvo ir susilaužė kairę ranką. Ranka gipse, sėdi namuose, laukia iki vėl galės sukinėtis ant ledo.

Gyvenimas pasikeitė Audrai Brooks, pradėjus lankyti angliškos mokyklos 9 klasę. Ten

Aktorius Petras Venslovas iš Kauno, iškviestas LB Kultūros tarybos, savo poezijos recitalius atliko New Yorko ir Vašingtono LB apylinkėse. Jis dar dalyvaus Daytono ir Clevelando LB ruošiamuose renginiuose. Čikagoje vakaronė su Petru Venslovu įvyks lapkričio 22 d., trečiadienį, 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Visuomenė kviečiama dalyvauti, nes bus jo pirmas recitalis.

Tilžės Akto paskelbimo sukakties iškilmingas minėjimas, rengiamas Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio, gruodžio 3 d., sekmadienį, 2 val. p.p. vyks Šaulių namuose, Čikagoje. Organizacijos su vėliavomis ir visuomenė kviečiama dalyvauti šiame mūsų tautai reikšmingo įvykio minėjime.

Lietuviškos Kūčios, ruošiamos „Aušros Vartų“, „Kernavės“ skaučių ir „Lituanicos“ skautų tuntų, Pasaulio Lietuvių centro didžiojoje salėje vyks penktadienį, gruodžio 8 d., 7 v.v. Visi skautai, skautės, akademikai, jų šeimos ir draugai kviečiami. Apie dalyvavimą prašoma iš anksto pranešti Fausti Varanckienei, tel. 708-795-6055.

teniso bei krepšinio treniruotės, muzikos pamokos, žygjavimas Čikagos miesto paraudose, o klasėje ilgos pamokos, nauji mokytojai bei draugai.

Jonas Genčius pereitą pavasarį su „Lituanikos“ krepšinio komanda lankėsi Lietuvoje. Laimėjo vienerias rungtynes. Drąsiai pasakė, kad visas kitas pralaimėjimai. Lankėsi prezidentūroje, kalbėjosi su prezidentu V. Adamkum. Lietuva Amerikoje gimusiam Jonui paliko didelį įspūdį ir tikriausiai jis nesigaili ČLM praleistų šeštadienių. Vėl nori ten greit sugrįžti, sužaisti dar kelias rungtynes.

„Liudna palikti angliškoje mokykloje aštuonerius metus. turėtus draugus“ — taip pat kalbėjo Lina Dovilaitė. Tai nesvarbu, kad žmonės matė jos ašaras, tai jos išlietas jausmas, o, be to, juk ir kiti draugai verkė. Dabar Nazareth katalikiškoje gimnazijoje naujas gyvenimas, apipintas naujais tikslais.

Alina Meilytė jautriai išgyveno savo pirmąjį apsilankymą Lietuvoje. Susitikusi gimines ji galvojo: „Keista. Mano šeimos dalis, bet aš jų nematau, nepažįstu“. Bet jų šiluma nubaidė bet kokią baimę. Pro akis prabėgo Trakai, Klaipėda, Vilnius ir dar daug, daug... Sugrįžus namo nusprendė, kad didžiausią prisiminimą jai dovanojo Radviliškis (senelis ten, prie geležinkelio, gyveno, bet dabar Čikagoje). Kad močiutė nenuliusių, kitą kartą aplankys jos gimtinę Kybartus.

Ir vėl Lietuva, Lietuva. Rasa Miliūnaitė, vaikystę praleidusi Panevėžyje, vėl 1999 m. sugrįžo atgal. Smagu gimtinėje. Kalbėjo, kad krikšto tėvelis nuvežė ją su pusėsėserėmis į Palangą. O ten kopos, jūra, saulėlydžiai, šokiai, muzika ir dainos. Ten atsipalaiduodavo, atspūsdavo. Pabaigė sakydama: „Kai būsite Lietuvoje, nepamirškite pailsėti Palangoje“.

Visi mokiniai buvo įvertinti gerais ir labai gerais pažymiais. Tai atspindėjo mokinių kruopštumą ir pasiruošimą pamokai.

Taip pat negalima nepaminėti mokytojos Rūtos Jautokienės rūpestingo atidus darbo ir nuosirdaus bendravimo su mokiniais.

Pamoką stebėjusios:
Ilona Reimeris
Laima Virsinskas

Čikagos lit. mokyklos dešimtokai su mokytoja Rūta Jautokiene. Dešimtoje klasėje mokosi: Badaraitė Kristina, Bielskus Algirdas, Brooks Audra, Dovilaitė Lina, Dusevičius Jonas, Genčius Jonas, Griauzdė Julius, Meilytė Alina, Miliūnaitė Rasa, Plioplytė Milda. (Moksleiviai išvardinti abėcėles, ne nuotraukoje stovėjimo, eilė.) Dalios Badaraitės nuotrauka.

KETURIOS X TEATRO FESTIVALIO ŠVENTĖS

1999 m., kai JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė, prisiminusi geruosius teatrinių sambūrių metus, pradėjo gaivinti teatrinę veiklą Čikagoje, kviesdama aktorę Audrę Budrytę režisuoti, skatindama, remdama teatrines studijas „Žaltvykslė“ gimimą, gal net negalvojo, kad kils noras ir Amerikos lietuvių mėgėjų teatro festivalį organizuoti. Bet pajutusi, kad „Žaltvykslės“ kūrybinė veikla ne tik kad neslopsta, o gražiai vystosi, kad teatrines studijas Amerikoje ir Kanadoje gyvuoja, jubiliejus švėčia ir net nesirošia nusiraminti, žengė dar vieną žingsnį ir lapkričio 22, 24, 25, 26 d. Čikagos teatro mylėtojams padovanojo šventę. Teatrų festivalis įvyks!

Man atrodo, kad prieš 32 metus Anatolijaus Kairio įkurtas Amerikos lietuvių teatrų festivalis Čikagoje, vykstantis nors ir nereguliariai, nepasikeitė iki šiol. Gana griežtai laikomasi tradicijų ir įkūrėjų priesakų: i festivalį pakviesti įdomiausiai, nuolat dirbantys kolektyvai iš JAV ir Kanados. Visa tai yra skiriama ne tiek profesionalams, kiek publikai, kuri festivalyje turėtų ne tik susipažinti su šia meno šaka, bet ir pamėgti ją bei visokeriopai palaikyti. Todėl festivalio programa yra demokratiška ir įvairi. Teatrų sambūriai, metų laikotarpyje statantys įvairiausius spektaklius, i festivalį dažnai atvyksta su gerai žinomais, žiūrovų pamėgtais spektakliais, nes tai garantuoja ne tik publikos dėmesį, bet ir atveria spektaklio veikalo tobulėjimui erdvę. Ir šiais metais tikimės, kad rodomi spektakliai sužadins žiūrovo smalsumą ir geranoriškumą, nes rimtus veikalus stato jau publikai žinomi ir mylimi režisieriai, o vaidina jau ir „legendiniais“ tapę scenos meistrai, ir jaunieji, dar tik apsikrėtę teatro liga, atiduodantys teatrui visas jėgas. Žinomi spektakliai suteikia festivaliui žavesio, o naujieji darbai, diskutuojantys su tradicija, privertė publiką suklusti, geriau orientuotis ne tik literatūros, bet teatro vystymosi istorijoje, suvokti spektaklių žanrų sintezės niuansus, pagauti užuominas apie šiandienos aktualijas. Žiūrovai provokuojami aktyviam intelektualiniam mąstymui arba išgyvenimui.

Pirmasis festivalio spektaklis, Čikagos „Žaltvykslės“ vaidinamas lapkričio 24 d. 7:30 val. v., — tai jauno, Vilniuje gyvenančio dramaturgo M. Ivaškevičiaus pjesė „Kaimynas“, režisuojamas aktorės režisierės Audrės Budrytės, kuri yra iš tų jaunųjų režisierių, diskutuojančių su teatro pastatymine tradicija — beveik visi jos spektakliai yra savotiškas pokalbis apie teatro raiškos būdus ir išgales, lyg teatro savoką atrandant vis iš naujo, vis naujai paradant savųjų aktorių įdomiasias savybes. Šiuolaikinę pjesę vaidina: D. Veisaitė, A. Zentikas, G. Griškėnaitė-Gillespie, P. Ivinskis, J. Variakojis, E. Juodvalkė, R. Žukauskaitė, R. Motiekaitienė, M. Jankūnas ir N. Baranauskas, scenografija — R. Rutkutės, apšvietimas — J. Ulevičiaus.

Lapkričio 25-ąją Jaunimo centro salėje matysime du svečių iš Kanados spektaklius: 2 val. p.p. Hamiltono lietuvių mėgėjų teatrą „Aukuras“ atveža i festivalį V. Alanto trijų veiksmų komediją „Šiapus už dangos“, o Toronto dramos teatrą „Aitvaras“ 7:30 val. v. vaidins T. Rutkausko 3-jų veiksmų komediją „Audra giedroje“.

droje“.

Ilgametė Hamiltono lietuvių mėgėjų teatro režisierė Elena Dauguvietytė-Kudabienė, 1995 m. minint teatro jubiliejų, rašė: „Prieš 50 metų mes uždegėme liepsną Aukure. Toji šviesa apšvietė visą mūsų Hamiltono lietuvių bendruomenę. Šviesa, puoselėjama daugelio teatrų mylinčių žmonių, negesta štai jau pusę amžiaus. Tai bene vienintelis toks ilgaažis lietuvių mėgėjų teatrų šiaipus Atlanto. Ir tai dėka liepsnų ir liepsnelių, kurios be perstojo spindėjo ir šildė savo žiūrovus“. Pirmuosius lietuviškus žodžius Hamiltono scenoje žiūrovams K. Inciūros pjesėje „Vincas Kudirka“ ištare Katrynos Meškauskaitės lūpos. Savo veiklos penkmetį kolektyvas pažymėjo J. Grušo „Tėvas“ pastatymu, taip pat plėsdamas savo repertuarą vaidina vaikams, jaunimui, i K. Binkio „Atžalyno“ pastatymą įjungdamas daug jaunų žmonių. Nuolatinės teatro režisierės E. Dauguvietytės-Kudabienės 25 m. teatrines veiklos sukaktį teatrą pažymėjo J. Griniaus „Gulbės giesmė“. „Aukuras“ tampa brandžiu ir plačiai išsivijoje pripažintu teatru, pelniusiu įvairiausių žymenų ir apdovanojimų lietuvių teatrų festivaliuose. Drauge su Toronto „Aitvaru“ „Aukuras“ gastroliuoja Lietuvoje, vaidindamas A. Ruko „Bubulis ir Dundulis“ ir A. Alanto „Aukštadvaris“. Lietuvoje prasideda jų kūrybiška draugystė su Šiaulių dramos teatru. Kanadoje „Aukuro“ 50-mečio jubiliejui abiejų teatrų pastangomis buvo vaidinama S. Laucias pjesė „Ponios Žydrienės bendrabutis“, „Aukuras“ vaidina ne tik tautiečiams; O. Čerškutis-Spindell išverstus J. Marcinkevičiaus „Mindaugas“ ir J. Jankaus „Peilio ašmenimis“ spektaklius vaidina Kanados žiūrovams. Tai labai svarbi kolektyvo veiklos kryptis kanadiečiams pristatant lietuvių rašytojų dramaturgų kūrybą. Šiame festivalyje „Aukuras“ parodys trijų veiksmų V. Alanto komediją „Šiapus už dangos“. Spektaklio režisierė — Elena Kudabienė. Vaidins: S. Pauliukonis, M. Kalvaitienė, E. Dauguvietytė, L. Širvinskis, D. Kudabaitė, V. Taseckas, A. Žilvytienė. Naujoji „Aukuro“ reikalų vedėja R. Choromanskytė i kolektyvą atnešė daug jaunatviškos energijos. „Aukuras“ kviečia žiūrovus i spektaklį, kupiną puikių komiškų situacijų, ryškių charakterių, spalvingų potekstėse niuansuotų dialogų.

Toronto lietuvių dramos teatras festivalyje pasirodys vaidindamas T. Rutkausko komediją „Audra giedroje“. Režisavo gerai pažįstama Aldona Dargytė-Byszkiewisz ir Vidmantas Šilninkas. Vaidins: Rutkauskaitė, D. Botyrius, V. Šilninkas, R. Pečiulis, L. Širvinskis, D. Stasiulevičius, I. Pivoriūtė, Z. Kruzikas, S. Namikas. „Kaip ir kiekvienas teatro sambūris ar organizacija, taip ir Toronto teatras „Aitvaras“ pergyvena pakilimus ir ramesnius, be veiklos laikus. Bet tik prasidėjus atoslūgiui, žiūrėk, kad kaimynai Hamiltono pradeda judėti, o sujungus vaidintojų jėgas ir vėl žiūrovai, ir teatras laimi. Pasirinkti scenai veikalą nėra lengva. Tai gali paliudyti kiekvienas mėgėjų teatro režisierius. Tik nors sunkoka, bet mūsų teatras visada liks mūsų, kuriame skamba lietuviškas žodis ir paskatintas teatro festivalių, dar ilgai skambės“, — sako Lilė Nakrošienė.

Suvidinti spektakliai „Teo-

dolina“, „Kopstai“, istorinė drama „Mirga“, po kurios 1976 m. vasario 2 d. ir buvo paskelbtas Toronto teatro „Aitvaras“ steigimo aktas. Įspilietinė aitvariečiai imasi komedijos — S. Pilkos „Žemės rojus“, kurį vaidino IV teatrų festivalyje, įvykusiame Toronte. Buvo pažymėti. Komedijas keitė dramos, dramos komedijos, ir tik pradėjus tempui mažėti, Čikagos festivaliai pakeldavo nuotaiką ir įkvėpdavo energijos darbui, ypač kad iš festivalių vis parsiveždavo apdovanojimų. Vaidino J. Grušo „Tėvas ir sūnūs“, V. Alanto „Saulėgrąžų sala“, VII festivalyje parodė A. Kairio „Sidabrinė diena“ ir vėl buvo apdovantuoti. 1987 m. su dideliu pasisekimu vaidino V. Alanto dramą „Aukštadvaris“ (režisavo E. Kudabienė) ir ši spektaklį atvežė i VIII teatrų festivalį Čikagoje, kur neapsieita be laimikio; Lina Mickutė buvo pažymėta kaip daugiausia žandanti jauna aktorė. Gastroliavo Lietuvoje.

Devintam Čikagos teatrų festivaliui torontiečiai pasirinko F. Jakubausko komediją „Paskutinis iš varlynės“, režisavo Algis Kynas. Komedija linksma, nuotaikinga. Ir pirmą kartą šis teatras laimėjo net du svarbius žymenis: akt. Vyt. Štūkys, pažymėtas už geriausią vyro vaidmenį, A. Šikšnienė — už geriausią moters vaidmenį. Artėjant X teatro festivaliui vėl parūpo ką nors pastatyti, pakeičiant, pasirodys, kad dar gyvi, kad dar skraido, kaip aitvarams ir dera. Pasirinko komediją, nes žiūrovas spektaklyje vis labiau pasigenda giedros nuotaikos, šypsenos, išsiblašymo. Spektaklyje vaidina jaunosios „Aitvaro“ jėgos. Su pasisekimu „Audra giedroje“ buvo vaidinama Toronte, Wasagoje, New Yorke, o vėliau nukeliavo net i St. Petersburgą. Dabar ši komedija atvežama i Čikagą, i teatrų festivalį.

Los Angeles dramos sambūris (L.A.D.S.) Čikagoje lapkričio 26 d. 2 val. p.p. parodys Algimanto Žemaitaičio režisuotą Antano Škėmos vaidinimą „Žvakidė“. Spektaklyje vaidina: Aleksas Mickus (Kostas), Antanas Vosylis (Klebonas), Amandas Ragauskas (Adomas), Valda Kiškytė (Lilija), Saulius Žemaitaitis (Antanas), Ramunė Jurkunaitė-Vitkienė (Agota). Antano Škėmos kūryba įdomi ir prasminga. Literatūrologas R. Šilbajoris ją apibūdina taip: „Kartą maždaug suvokęs iš kokios perspektyvos Škėma žiūri i gyvenimą, kartą paliestas jo kūrybinės jėgos, skaitytojas gali suprasti, kad Škėmai kaip kūrėjui, reikalingi visai kiti išmatavimai negu tie, kurie tinka daugumai“.

Pjesė „Žvakidė“ parašyta 1955 m. „Darbininko“ paskelbtam konkursui ir laimėjo pirmąją premiją. Joje sena biblijinė Kaino ir Abelio istorija įdomiai ir šiuolaikiškai perkelta i mažą Lietuvos miestelį. Veiksmas vyksta bažnyčios zakristijoje, mistiškoje aplinkoje, skambant vargonų muzikai... Dramoje gausu reikšmingų simbolių, kurių pats svarbiausias — rūpintojėlis, kuriam lemta nugalėti žmogišką niekšybę ir mirtį.

Los Angeles lietuvių sceninę veiklą žinome nuo 1949 m., kai Stepas Makarevičius pradėjo statyti mažesnius ir didesnius scenos veikalus. Tik tikrasis teatrinis gyvenimas įspilietino 1953-aisiais, kai i Los Angeles atvyko Juozas Kariubas: tada ir buvo įkurtas L.A.D.S. (Los Angeles dramos sambūris). L.A.D.S. dalyvavo visuose rengtuose teatrų festivaliuose. Jau pirmajame įvydytas iškiliausio dramos sambūrio, pažymėtas už ge-

riausią A. Kairio tragedijos „Šviesa, kuri užsidegė“ pastatymą ir dekoracijas, antrame festivalyje vaidino A. Landsbergio melotrągikomediją „Paskutinis piknikas“ (A. Landsbergio veikalai „Penki stulpai turgaus aikštėje“ ir „Paskutinis piknikas“ tais metais laimėjo L.A.D.S. skelbto konkurso premiją) ir vėl gavo iškiliausio teatro žymenį už veikalo pastatymą. Trečiam paruošė J. Gliaudos dramą „Naktis“ ir aktorė S. Pautienė sugrįžo su geriausio aktorės įvertinimu. IV festivalyje, kuris vyko Toronte, už B. Pukelevičiūtės dramos „Palikimai“ režisūrą, dekoracijas ir geriausią aktorius vaidmenį gavo aukščiausius įvertinimus. V — vėl trys žymenys už J. Gliaudos dramą „Čiurlionis“, VI — apdovanojimai už D. Mackialienės dramą „Nepripažintas tėvas“. D. Mackialienė, taip kūrybingai vadovavusią teatrui, 1984 m. pakeitė P. Mazielis, atvykęs iš Clevelando. Ir vėl L.A.D.S. kuria, vaidina ir skina laurus: 1988 m. vaidina A. Kairio dramą „Krikšto vanduo“ ir Čikagoje teatrų festivalyje režisierius, dailininkas ir aktorai S. Mikutaitytė ir V. Dovydaitytė apdovanojami iškiliausiu vaidintojų žymenimis. 1989 m. teatro premija paskiriama L.A.D.S. Tais patiais metais prasideda draugystė su Vilniaus akademiniu dramos teatru, kuriame losangelečiai suvaidino B. Pukelevičiūtės „Žmonės ir beržai“. Buvo didžiausias pasisekimas, susidomėjimas, gastroles Lietuvoje ir Vilniaus akademinio teatro atsakomasis vizitas i Los Angeles su A. Škėmos „Pabudimais“. Mėgėjų teatras galėjo palyginti savų ir profesionalų vaidybą. Su dideliu pakilimu vaidino VIII teatrų festivalyje B. Pukelevičiūtės lyrinę dramą „Žmonės ir beržai“, neapvylę žiūrovų ir susirinko didžiulį apdovanojimų derlių: rež. P. Mazielis laimėjo žymenį už geriausią režisūrą, pastatymą ir dekoracijas, akt. S. Mikutaitytė — iškiliausio vaidintojos, A. Kiškis — geriausiai atlikto pagalbinio vaidmens, žymenis. Sukaktuviniiais 1994 metais buvo pastatyti net du veikalai: A. Žemaitaičio režisuota A. Landsbergio drama „Vėjas gluosniuose“ ir sambūrio skelbtame konkurse, kuriame dalyvavo net devyniolika rašytojų, premijuota dviejų veiksmų E. Ulduko saktinė „Klajojanti pėda“. Šios pjesės, kurios pirmą kartą buvo parodytos devintame dramos festivalyje Čikagoje, buvo skiriamos L.A.D.S. keturiasdešimtmėčiui paminėti.

Čikagos žiūrovai laukia susitikimo su iškiliausiais Amerikos ir Kanados lietuvių teatrais. Reikia tikėtis, kad i teatrų sambūrius atėję jauni, talentingi ir kūrybingi žmonės dar ne vieną dešimtmetį puosels teatro meną, suruošdami gražias šventes teatro mylėtojui, žiūrovui.

Laima Krivickienė

Skelbimai

Pinigai, kalėdiniai maisto siuntiniai.

Didelis \$98, mažesnis \$55.

TRANSPAK

Tel. 773-838-1050.

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

ČIA GALĖJO BŪTI JOSU SKELBIMAS...